

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Ärikorralduse instituut

Ethel Soome

LOGISTIKA ERIALA ÜLIÕPILASTE KARJÄÄRIPLAANID

Bakalaureusetöö

Õppekava Logistika

Juhendaja: Velli Parts, MSc

Kaasjuhendaja: Tarvo Niine, PhD

Tallinn 2018

Deklareerin, et olen koostanud töö iseseisvalt ja olen viidanud kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, olulistele seisukohtadele ja andmetele, ning ei ole esitanud sama tööd varasemalt ainepunktide saamiseks. Töö pikkuseks on 5332 sõna sissejuhatusest kuni kokkuvõtte lõpuni.

Ethel Soome .....

(allkiri, kuupäev)

Üliõpilase kood: 142197EALB

Üliõpilase e-posti aadress: ethelsoome@gmail.com

Juhendaja: Velli Parts, MSc:

Töö vastab kehtivatele nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaasjuhendaja Tarvo Niine, PhD:

Töö vastab kehtivatele nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees:

Lubatud kaitsmisele

.....

(nimi, allkiri, kuupäev)

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	4
SISSEJUHATUS	5
1. TEOREETILINE ÜLEVAADE	7
1.1. Karjääri olemus.....	7
1.1.1. Piirideta karjäär.....	8
1.1.2. Rotatsioon.....	9
1.1.3. Ettevõtlus	9
1.2. Karjäärieesmärgid.....	10
1.2.1. Karjäärieesmärkide loomine.....	10
1.2.2. Karjääriga rahulolu	12
2. UURINGU METOODIKA	13
2.1. Uurimisstrateegia ja andmekogumismeetodi kirjeldus.....	13
2.2. Valimi kirjeldus ja uurimuse läbiviimine	16
2.3. Tulemused	16
2.3.1. Ülevaade küsitlusele vastajatest	16
2.3.2. Ülevaade küstlusele vastajate edasistest plaanidest.....	18
2.3.3. Karjäärieesmärkide selgus	22
2.3.4. Töökeskkond ja tööülesanded	27
3. ANALÜÜS JA JÄRELDUSED	29
KOKKUVÕTE	32
SUMMARY	34
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	36
LISAD	38
Lisa 1. Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste seas läbiviidud küsimustik	38
Lisa 2. Tulemused karjäärieesmärkide selguse ning töökeskkonna ja – ülesannete väidetele kahanevas järjekorras	43

LÜHIKOKKUVÕTE

Käesoleva töö pealkiri on „Logistika eriala üliõpilaste karjääriplaanid“.

Bakalaureusetöö uurimisprobleem lähtub asjaolust, et puudub ülevaade kas ja kuidas erinevad Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika üliõpilaste karjääriplaanid pärast bakalaureusekraadi omandamist. Teema valiti, kuna puudub teadmine üliõpilaste karjäärieesmärkidest, kas plaanitakse õpinguid jätkata, siseneda tööturule või keskenduda eraelule. Lisaks puudub teadmine kuidas suhtutakse välismaale õppima/tööle minekusse ja ettevõtjaks hakkamisse. Töö eesmärk on teada saada kui selged on Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste karjäärialased eesmärgid ja plaanid pärast lõpetamist. Töös on kasutatud ankeetiküsitlusel põhinevat kvalitatiivset analüüsi ning tuginetud on Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilaste seas läbiviidud küsitlusele. Analüüsi objektiks on Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste väärtused ja hoiakud.

Töö tulemustest selgus, et valdav enamus küsitlustele vastanud üliõpilastest kavatseb pärast praeguse õppeastme lõpetamist minna tööle või jätkata õpinguid ning samal ajal ka tööd teha. Ettevõtlusega plaanivad alustada võrdselt nii Tallinna Tehnikaülikooli kui Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilastest vastajad. Nii püsivalt kui lühiajaliselt välismaale mineku kavatsus pole suuremas osas üliõpilaste seas selge, küsimusele ei osatud täpset vastust anda. Ka ei täheldatud soolisi erinevusi.

Karjäärieesmärkide selguse keskvärtus on suurim Tallinna Tehnikakõrgkooli vastanute seas, kus enam tnetatakse, et seatud karjäärieesmärgid on realistlikud, kuid selgeid plaane eriala või karjääri mõttes pole veel seatud. Töökeskkonnas oodatakse väljakutseid ning tööülesannetes väärtustatakse enam loovust ja vaheldust.

Võtmesõnad: karjääriplaan, ettevõtlus, karjäärieesmärgid

SISSEJUHATUS

Käesolev bakalaureusetöö uurib Tallinna Tehnikakõrgkooli ja Tallinna Tehnikaülikooli logistika eriala üliõpilaste edasisi karjääriplaane pärast bakalaurusekraadi omandamist. Üliõpilaste jaoks on oluline planeerida enda tulevikku seades eesmärgid, mille täitumise suunas otsuseid vastu võtta. Pärast bakalauruse kraadi omandamist on algamas järgmine peatükk ja ootamas uued väljakutsed. Nendeks võivad olla nii edasised õpingud magistratuuris, astumine tööturule või hoopiski midagi muud.

Töö probleemiks on ülevaate puudumine, kas ja kuidas erinevad kahe Tallinna kõrgharidust pakkuva õppeasutuse logistika eriala üliõpilaste edasised karjääriplaanid.

Töö eesmärgiks on kaardistada TTÜ ja TTK logistika eriala üliõpilaste karjäärinägemus eelkõige alljärgnevates perspektiivides.

Autor soovib leida vastuseid uurimisküsimustele.

- 1) Millised on edasised plaanid ja kavatsused pärast bakalaurusekraadi omandamist? Sh ettevõtlusega alustamine ja välismaale püsivalt/lühiajaliselt minek
- 2) Kui selged on tänaste logistika üliõpilaste karjäärialased eesmärgid?
- 3) Millised ootused on töökeskkonnale ja tööülesannetele?

Antud töö on jaotatud kolmeks peatükiks. Esimeses peatükis on välja toodud teoreetilised alused karjääri olemusest ja karjääri eesmärkidest.

Teises peatükis on kirjeldatud uurimisstrateegia valikut, valimi moodustamist, uuringu läbiviimist ja tulemusi. Autori meetod on ankeetküsitlusel põhinev kvalitatiivne analüüs. Küsitluse vastuseid koguti digitaalses vormis Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika üliõpilastelt ning paber kandjal Tallinna Tehnikaülikooli teise kursuse loengus. Saadud tulemusi kasutati antud uurimuse koostamiseks.

Viimases, kolmandas peatükis on välja toodud tulemuste analüüs ja järeldused. Kirjeldatakse küsitlusest saadud info põhjal kahe kõrgkooli logistika eriala üliõpilaste karjääriplaane pärast lõpetamist. Tuuakse välja erinevused kahe õppeasutuse vahel.

Töö kokkuvõttes annab autor ülevaate olulisematest tulemustest.

Autor on seisukohal, et käesolevast bakalaureuse tööst on kasu uuringus osalenud kõrgkoolidele mõistmaks praeguste logistika eriala õppivate üliõpilaste soove ja ootusi enda karjäärialase tuleviku osas.

Autor soovib töö valmimise kaasaaitamise eest tänada juhendajat Velli Partsi ning kaasjuhendajat Tarvo Niinet. Lisaks soovib autor tänada TTK kontaktisikut Jelizaveta Jannot ning küsitlusele vastanud Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilasi.

1. TEOREETILINE ÜLEVAADE

1.1. Karjääri olemus

Karjäär (personnel career) on inimese tööpositsioonide vahetamine ehk ametipositsioonide jada, mille ta oma tööelu jooksul läbib (Cascio, Aquinis 2008 viidatud Elenurm, 2013). Karjääri laiema käsitluse järgi nimetatakse karjääriks ka töötaja arenguks ühe ametikoha raames, mil tema kohustused, õigused ja vastutus ning osalus organisatsioonis muutuvad olulisel määral (Türk 2005). Klassikalise karjäärimudeli all mõistame töötamist ühe organisatsiooni heaks veritkaalselt karjääriredelil tõustes ja arenedes. Järgnev ülevaade tugineb peamiselt Elenurm (2013) ja Kuen, Nesbit, Ahlstrom (2013) materjalidele.

Karjäärist ja eriti karjääriedust rääkides eristatakse sageli objektiivset ja subjektiivset karjääri. Objektiivne karjäär on karjäär kitsamas (või traditsioonilisemas) tähenduses ehk ametite (ametipositsioonide) järgnevus kindlatel tegevusaladel ehk liikumine ühest töökohast teise ja ühelt ametikohalt teisele. Subjektiivne karjäär on karjäär laiemas tähenduses ja sageli mõõdetakse seda karjääriga rahulolu kaudu (st subjektiivne karjääriedu mõõdab indiviidi sisemist rahulolu valitud karjääriteega). Subjektiivne karjäär hõlmab tööalaste tegevuste ja positsioonide ning nendega kaasnevate hoiakute, väärtuste ja pürgimuste vahetumist kogu elu jooksul ning sisaldab individuaalselt tajutud suhtumiste ja käitumiste järgnevust, mis tuleneb inimese tööalastest kogemustest ja tegevustest.(Elenurm, 2013)

Tänapäeval (alatest 1990te keskpaigast) on karjääri mõiste muutunud ja tugineb eelkõige isikliku edukuse kontseptsioonile. Karjääri mõistetakse kaasajal laiemalt kui traditsiooniline arusaam karjäärist ja see sisaldab lisaks vertikaalsele ka horisontaalseid karjääriteid või –liikumisi ning tasakaalu töö- ja isikliku elu vahel. Viimane seondub karjääriga selliselt, et subjektiivse karjääri osana nähakse lisaks formaalsele töösuhtele ka erinevaid hobitegevusi ja/või vabatahtlikuna tegutsemist või kogukonnas aktiivne olemist. Näiteks võib inimene karjäärina mõista lisaks sellele, et ta on erialalt logistik ja töötab osakonna juhina ka enda karjääri või edenemist harrastussportlasena või kogukonnaliikumise arendajana (nt osalemine kohaliku elu

korraldamises kas siis poliitilise partei liikmena või mõne mittetulundusühingu vmt kaudu). Teisisõnu, tänapäevase karjäärikäsitluse keskmeks on inimeste soov kujundada karjäär oma elu eesmärkidele vastavaks. Lisaks karjääri mõiste muutumisele väidab Rämmer (2009), et muutnud on ka suhtumine töösse. Kui Nõukogude ajal oli töötamine pealesurutud kohustuslik kõigile, siis tänapäeval muutub aina raskemaks töö leidmine ilma eelneva kogemusega. Hinnatakse kõrgelt võimalust töötada panindliku tööajaga ja ametialast tekkivat ühiskondlikku positsiooni. Siiski on tänapäeva noored keskendunud enam eesmärkide realiseerimisele, mis toovad kaasa isikliku hüvangu, kui teiste abistamisele.

Eelkirjeldatu on seotud ka töötaja-organisatsioon/tööandja suhte teisenemisega. Kui traditsioonilise karjääri puhul lasus vastutus töötaja karjääri arendamise eest organisatsioonil, kes pakkus ja korraldas tööalaseks arenguks vajalikke koolitusi, kui oli vajalik töötaja oskusteadmisi kaasajastada, siis nüüdseks on vastutus karjääri ees liikunud organisatsiooni õlult töötaja õlule. Lisaks on karjäär muutunud lühiajaliseks, vajatakse vaheldust ja uusi väljakutseid. Vähenenud on ka pikaajaline lojaalsus ühe ettevõtte töötaja ja tööandja vahel ning edutamist oodatakse vastavalt sooritustele mitte töötatud ajale. Peetakse normaalseks, et karjääri edendamiseks tehakse tööd erinevates organisatsioonides ja riikides võrreldes varasema ühes kindlas organisatsioonis töötamisega. Ka karjääri suund on muutunud lineaarse ja vertikaalse asemel mitmesuunaliseks. Sama ettevõtte raames roteerutakse erinevatele positsioonidele, et saavutada täielik ülevaade protsessidest ja omandada mitmekülgsed oskused. (Elenurm, 2013; Kuen, Nesbit, Ahlstrom 2013)

1.1.1. Piirideta karjäär

Uuele karjäärimudelile on iseloomulik töötaja sisemine kasv, mitte tõus karjääriredelil ja suurem palk. Töötajal lasub üha suurem vastutus oma valikute ees ning seetõttu valitakse tööandjateks organisatsioone, kes järgivad saranaseid väärtusi. Rõhk on korduvatel arenguestlustel tööandjaga, et üle vaadata töö sisu ja arutada erinevaid arenguplaane. Eelnimetatuga kohanemiseks tänapäevases globaalses maailmas on ettevõtted muutnud hierarhiat tipuni jõudmiseks lühemaks, et säilitada paindlikkus ettenägematute muutuste suhtes töömaastikul. Varasem pikajaline töösuhe ja lojaalsus on muutunud vahelduse otsimiseks ja mitmekülgsete oskuste arendamiseks töökohal. See on toonud kaasa uued organisatsiooniga seotuse vormid nagu kaugtöö, osaajaga töö ja projektitöö, mis on omakorda toonud kaasa klassikalise karjäärimudeli asendamise nn piirideta karjääri käsitlusega. (Ibid)

Piirideta karjäär tähendab lõimitud ametikohtadel töötamist, sarnast või seotud tööd võidakse teha mitmele tööandjale, eeldusel, et töötaja tunnetab enese eesmärkide suunas liikumist. Tunnustust tulemuste ja saavutuste eest oodatakse väljaspool ühe tööandja piire. Piirid, mida karjäär võib ületada saavad olla geograafilised, ametialased või töösuhte alased. Näiteks liigub isik tööle välismaale ületades nii geograafilise piiri või roteerub ettevõttes teisele positsioonile ületades sellega ametialased piirid. Lisaks võib ületada majandusharu ning töö-kodu piire. Piirideta karjäär on uuringute järgi omane inimestele, kes julgevad riskida, proovida uusi variante ning ei karda muutust. Töötajat motiveerib eelkõige iseseisvus ja määramatus, hoolitakse vähem organisatsiooni traditsioonidest ja täpsetest tööjuhenditest. (Vilk, Elenurm, 2011)

1.1.2. Rotatsioon

Läänemaailma juhtimispraktikas levinud Jaapanist pärit rotatsioon tähendab isikliku elu ümberkorraldamist töö nimel. Rotatsiooni käigus liiguvad töötajad ettevõtte piires ühelt ametikohalt teisele, mille peamine eesmärk on tagada elukestva õppe kaudu ettevõtete jaoks alati mitmekesine töötajaskond. Tihti spetsialiseerutakse ühele kitsale tööloigule, mis tähendab, et kolleegide tööülesannetest ei teata midagi. Kui rotatsiooni käigus arenetakse individuaalselt, osatakse näha suuremat pilti organisatsiooni tööst ja tõuseb ka üldine kompetents. Tööandja saab olla kindel, et ühe töötaja puudmisel, saab sama positsiooni ülesandeid täita eelnevalt roteerunud töötaja, kes on tööülesannetega tuttav. Selle lähenemise kaudu kindlustab ettevõtte paindlikkuse ja on võimeline ärikeskkonna muutustele kiiremini reageerima. Rotatsiooni kaudu õpitakse paremini tundma kolleege ja tajutakse enda rolli olulisust. Tagajärjeks on tööga hea sideme tekkimine ja parem üldine töökeskkond. Roteerudes ja samal tasemel teisi ameteid tundma õppides mõistetakse ühiselt loodavat lisandväärtust ja ostakse seeläbi pakkuda parendusettepanekuid, et tööülesandeid efektiivsemaks muuta. Oskuste parendamine ja rotatsioon annavad töötajatele pädevuse, mis toimib kui konkurentsieelis, nii suudetakse valdkonna arengutega kiiresti kohaneda. (Kütt, 2017)

1.1.3. Ettevõtlus

Ülikooli lõpetajad näevad tihti ettevõtlusega alustamist atraktiivse alternatiivina palgatöö asemel. Arvamus võib olla seotud kasvava rahulolematusega klassikalise karjäärimudeli üle. Uuringu tulemustes leiti erinevus suhtumises ja tegelikes kavatsustes ettevõtjaks hakkamisel. Toodi välja, et kuigi ettevõtlusesse suhtutakse positiivselt, ei pruugi see tähendada, et kavatakse ettevõtjaks

hakata. Lisaks selgus, et isikuomadustel on suur mõju ettevõtlusega alustamise soovil. Ettevõtlust on tugevalt seostatud sooviga alustada uut seiklust. Samuti on karjääriteel määravateks omadusteks kontrolli-ja sooritusvajadus ning julgus riskida. Ajal, mil tehnoloogia areneb kiiresti on just juhtivaks jõuks alustavad ettevõtted, kes on keskendunud innovaatilisusele. Tehnilistel aladel lõpetanuid oodatakse ettevõtteid looma ja nii majandust ergutama uusi töökohti luues. Ettevõtte loomisele omistatud positiivsed küljed nagu töökoha kindlustatus ja stabiilsus on hakkanud oma väärtust kaotama. Tänapäeval on rohkem hinnatud tööväärtused nagu iseseisvus, väljakutsed ja eneseteosus. Ettevõtlusega alustama mõjutab lisaks iseloomuomadustele ka ülikoolis pakutav teemakohane haridus ja erinevate eeskujude roll. (Luthje & Franke, 2003)

Tüüpilised bakalaureusekraadi omandajad on 20ndast aastates ja ettevõtlusega alustamisel kaasnevad paratamatult nende jaoks nii head kui halvad küljed. Noore inimesena on tihti puudu algkapitalist ja vajalikest kogemustest uue ettevõtte edukaks saamiseks. Samas peetakse noori alustavaid ettevõtjaid edukaks just nende lõputu energia ja entusiasmi tõttu. Neil on vähem kaotada ja rohkem aega vigadest õppida. 30ndates aastates ettevõtlusega alustamisel on boonuseks eelnev töökogemus, teatav enesekindlus ja tekkinud sotsiaalne võrgustik. Pensionieas ettevõtlusega alustamist peetakse kõige riskantsemaks. Kuigi on omandatud elueapikkune kogemus on plaanide ebaõnnestumisel vähe aega ja ressursi uuesti alustada. (SAP Concur Team ... , 2013)

1.2. Karjäärieesmärgid

Karjäärieesmärgi seadmine tähendab otsuse tegemist selle kohta mida teha tahetakse ja selle eesmärgi saavutamise plaani. (Perrone, Sedlacek, & Alexander, 2001)

Personaalse karjääri planeerimisel tuleb silmas pidada oma oskusi ja huve ning sellest lähtuvat valida tööde ja töökohtade vahel, mis on kooskõlas oluliseks peetavate väärtuste ja elustiiliga. (Elenurm, 2013)

1.2.1. Karjäärieesmärkide loomine

Karjäärieesmärgi loomine näitab, et on planeeritud selge pilt tulevikust, kuhuni tahetakse jõuda. Eesmärk töötab kui sihtmärk, mis dikteerib edasised otsused. Siiski tuleks säilitada paindlikkus ja kohandada eesmärki vastavalt tekkivatele muutustele. Väga spetsiifilise eesmärgi loomisel

tekib tunneliefekt, kus töötaja liigub ainult kindlas suunas ja ei võta vastu uut informatsiooni eesmärgi elujõulisuse kohta. On võimalik, et on toimunud muutused elus ja/või tööturul ja eesmärk on muutunud ebareaalseks ja ei peegelda enam seda, mida tegelikkuses oodatakse. Realistlike eesmärkide seadmiseks tuleks enne eesmärgi loomist saada teadlikuks nii iseendast kui ümbritsevast töömaailmast. Tuleks õppida tundma iseenda tugevaid ja nõrku külgi. Olulised on oskused, huvid ja eelistatud eluviisi teadmine. Töökeskkonnas tuleks olla kursis tööturu, erinevate positsioonide valiku ja ettevõtetega. (Greenhaus, Callanan, Kaplan, & Callanan, 1995)

Karjäärieesmärk motiveerib ja juhib käitumist, mis on aluseks edasiste sammude astumiseks. Lisaks saab karjäärieesmärki vaadelda kui tagasiside ja kontrolli mehhanismi, mis annab pidevalt infot kui kaugel ollakse seatud eesmärgi täitmisest.

Karjäärieesmärgi loomise põhimõtted:

- 1) Eesmärk tuleks luua kooskõlas iseenda isiklike väärtusi, huve ja elustiili arvesse võttes. Tihti luuakse eesmärk kellegi teise meele järele olemiseks, unustades isiklikud vajadused, mis ei too kokkuvõtteks rahulolu ei eesmärgi seadjale ega isikule, kellele meelejärele taheti olla.
- 2) Indiviididel peaks olema võrdne huvi saavutada töörahulolu nii praegu kui ka tuleviku töökohal. Töötajad, kelle fookus on suuresti tulevikul, näevad praegusi tööülesandeid kui paratamatuid vahepealseid operatsioone enne tulevaste ülesanneteni jõudmist. See viitab, et suure tõenäosusega on neil raske nautida praegust tööd, sest mõtted keerlevad ainult tulevikul ja tulevase tööga rahulolul.
- 3) Tuleks sõnastada suhe töö ja isikliku elu vahel. Paljud inimesed keskenduvad ainiti karjäärile unustades mõju isiklikule elule. Töö vajab ajalist pühendumist, mis on konfliktis teiste aega nõudvate tegevustega, näiteks aeg iseendale, perele ja puhkusele. Eesmärgis peaks olema sõnastatud tasakaal töö ja eraelu vahel.
- 4) Tuleks säilitada paindlikkus karjääri planeerimisel. Tööväärtused ja -huvid võivad aja jooksul muutuda, mis nõuab eesmärkide ülevaatamist ja uuesti sõnastamist.

Jung ja Takeuchi läbiviidud uuringust selgus, et mehed ja naised tunnetavad karjäärieesmärkide seadmisel nii saranaseid kui erinevaid tõkkeid. Meeste eesmärgid põhinesid peamiselt sisemisel huvil ja kõrgel palgal. Nende jaoks oli oluline, et ettevõttes tehtav töö oleks huvitav ja meeldiv ning palk seejuures oleks keskmisest kõrgem. Naissoost isikute karjäärieesmärgid peavad

sarnaselt meessoost isikutele peegeldama sisemist huvi ettevõtte valikul, kuid erinevalt kõrgest palgast on naiste jaoks olulisem ettevõtte maine. (Jung & Takeuchi, 2016)

Võimalikuks suurimaks tõkkeks peetakse madalat haridustaset hinnatud ja kõrgepalgalisetele töökohtadele kandideerimisel. Tööandjad valivad vähem tõenäoliselt kandidaadi, kellel puudub kõrgharidus või kelle õppetulemused olid kesised. (Ng & Feldman, 2014)

1.2.2. Karjääriga rahulolu

Karjääriga rahulolu mõjutavad isiku iseloomuomadused, motivatsioon, sotsiaalne võrgustik ja organisatsiooni toetus. Uuringust selgus, et inimestel, kellel on madal enesehinnang, loovad madalamad eesmärgid ja seeläbi tunnetavad end karjääris vähem edukana. Sarnane olukord tekib, kui hinnatakse võimeid liiga kõrgelt. Suhtlus kolleegide ja ülemusega, mentorluse olemasolu ning üldine sotsiaalne staatus on samuti suured mõjutajad. (Ibid)

Subjektiiivse karjääri arengus on keskseks indikaatoriks muutunud töö tähenduslikkus ja isilik sobivus. Kaks põhilist indikaatorit subjektiiivse karjääri edule on tööalane konkurentsivõime (employability) ning suhe töö ja eraelu vahel. Nimetatud indikaatorid on omavahel konfliktilises seoses, sest investeerides rohkem aega tööülesannete täitmisele, et olla konkurentsivõimelisem, kannatavad suhted eraelus ja vastupidi. Konkurentsivõime all mõistame proaktiivset töötamist ning oskust leida ja hoida tööd ning töö ja eraelu suhte all töö tegemise ning puhkuse vaheldumist. (Akkermans & Tims, 2017)

Õnnelikud ehk kõrgema subjektiiivse heaolu tasemega töötajad teevad tööd suurema innukusega ja toovad ettevõttesse rohkem kasumit. Teadlased on kindlaks teinud, et õnnelikkust lisab töökohal sõltumatus. Kui töötaja saab teha tööd sõltumatult ajalistest piirangutest ehk teha tööd paindliku töögraafiku alusel, on kokkuvõttes töötaja rohkem rahul ja ka kliendid rahulolevamad. Uuringutest järeldub, et sõltumatust lisab eesmärkide seadmine, mis suurendab inimese õnnelikkuse taset. Taset vähendavad aga rutiinsed tööülesanded isegi kui tasu tehtud töö eest on hea. Vastutus loodud eesmärgi ees tekitab töötaja ja sihi vahel sideme ja annab motivatsiooni eesmärgini jõuda. (Lumberg, 2018)

2. UURINGU METOODIKA

Tekstianalüüs andis töö autorile hea ülevaate karjääri olemusest ja eesmärkide seadmisest. See omakorda võimaldas sõnastada küsimused uuringu läbiviimiseks. Järgnevas peatükis kirjeldatakse bakalaureusetöö raames tehtud empiirilise uuringu metoodikat. Selgitatakse uurimisstrateegia valikut ning valimi moodustamise, andmete kogumise ja andmete analüüsi meetodit.

2.1. Uurimisstrateegia ja andmekogumismeetodi kirjeldus

Uurimisstrateegia valikul lähtuti uurimisprobleemist ja uurimisküsimustest ehk sellest, mis on konkreetse uurimistöö eesmärk. Käesoleva töö eesmärgiks oli selgeks teha erinevused Tallinna kahe logistika kõrgharidust pakkuva õppeasutuse üliõpilaste karjääriplaanides. Seega valiti uurimisstrateegiaks ankeetküsitlusel põhinev kvalitatiivne analüüs, mille eesmärgiks oli kirjeldada ja võrrelda saadud tulemusi. Andmete analüüsil ja tõlgendamisel võrdles töö autor Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) ja Tallinna Tehnikakõrgkooli (TTK) logistika eriala üliõpilaste hinnanguid ja arvamusi karjääriplaanidest. Tallinna Tehnikakõrgkoolis on õpitaval erialal neli kursust üliõpilasi, kokku umbes 90 tudengit. Tallinna Tehnikaülikoolis on õpitaval erialal kaks kursust, kokku umbes 70 tudengit. Küsimustik viidi läbi anonüümselt.

Töö autor otsustas koos juhendaja ja kursusekaaslase Getlin Rohtlaga, vajalike andmete kogumiseks kasutada struktureeritud küsimustikku. Vastaja ajakulu kokkuhoidmiseks ja piisava vastuste arvu kindlustamiseks otsustati luua ühine küsimustik. See koostati *Google Forms* keskkonnas ja saadeti seejärel üliõpilastest vastajate e-posti aadressile koos viitega küsimustiku veebileheküljele. Vastused salvestati automaatselt. Lisaks koostati samasugune küsimustik ka paberkandjale ja anti vastajatele täitmiseks Tallinna Tehnikaülikoolis loengu alguses. Vastused trükiti manuaalselt eelnevalt automaatselt salvestatud vastuste juurde ja seejärel korrastati, et neid oleks võimalik töödelda. Küsimustik on tervikuna välja toodud lisas 1.

Küsitlus jagunes kolmeks osaks (Tabel 1.)

1) Küsimustiku esimene osa kogus andmeid:

- logistika eriala lõpetaja edasiste plaanide kohta;
- üldisi andmeid vastaja kohta.

2) Küsimustiku teine osa kogus vastaja hinnanguid väidetele:

- karjäärilaste eesmärkide kohta;
- töökeskkonna ja tööülesannete kohta;
- välismaale mineku tõenäosuse kohta.

3) Küsimustiku kolmas osa kogus vastaja hinnanguid tööväärtustele ja ettevõtete atraktiivsusele tööandjana.

Küsimuste sisu ja arv oli kõigile vastajatele sama. Küsimustikus oli peamiselt kasutatud valikvastustega küsimusi ja skaaladel põhinevat küsimuste tüüpi. Küsimustiku teise osa väidete (24) uurimiseks kasutati Mu skaalat, kus paluti küsimustiku täitjatel vastata väidetele 5-palli süsteemis, kus number 1 tähistas väitega üldse mitte nõustumist ja number 5 tähistab täielikult nõustumist. (Mu, 1998 viidatud Creed, Patton, & Bartrum, 2002)) Nii tekib võimalik punktiskoor, kus kõrgem väärtus ühele väitele saab olla 120 palli ja väiksem väärtus 24 palli. Kõrgem skoor annab aimu kindlamast karjäärilase eesmärgi loomisest. Originaalskaala puhul saadi sisemiseks reliaabluskoeffitsendiks .90. (Ibis) Ankeedi 2. peatükk on käesoleva töö juhendaja Velli Partsi varasemalt juhendatud lõputööde ankeetidest osaliselt laenatud ning osaliselt autori ja kaasüliõpilase välja mõeldud.

Lisaks koguti üldisi andmeid ja eelnevat töökogemust avatud küsimustega. Võimalus oli küsimustikus valida ka variant „Muu“, kus vastaja sai puuduoleva variandi ise juurde kirjutada või vastavalt soovile arvamust avaldada. Kõik küsimused olid vastajale kohustuslikud.

Tabel 1. Ankeetküsitluse ülesehitus

I OSA	Edasised plaanid	Unistuste ametikoht Plaanid pärast lõpetamist Ettevõtlusega alustamine
	Töökogemus	Millis(t)el ametipositsiooni(de)l on

		varem töödatud
	Üldised andmed	Sugu Rahvus Õppeasutus Kursus
II OSA	Karjäärialased eesmärgid	Eesmärkide selgus ja realistlikkus Vajalike sammude astumise tunnetus
	Töökeskkond ja tööülesanded	Stressirohke, rutiinse, väljakutseid pakkuva keskkonna meeldivus Pikaajaline töötamine ühes ettevõttes ja roteerumine
	Välismaal õppimine ja töötamine	Valmidus Eestist lahkuda püsivalt Valmidus Eestist lahkuda lühiajaliselt
III OSA	Tööväärtused	
	Ettevõtete atraktiivsus tööandjana	

Allikas: autori koostatud, 2018

Küsimustiku üldiste puudustena võib välja tuua küsimustiku keele, oodatud vastuseid erinvalt rahvustelt ei laekunud.

Paber kandjal olevale küsimustikule oli lisatud ettevõtete, kui atraktiivsete tööandjate hindamise lisaleht, mis läks kaduma või unustati täita, ning seetõttu ei saanud vastajat kogu valimi hulka arvata.

Ettevõtjaks hakkamise kavatsuse küsimustiku osa võis kaasa tuua ebakorrektsed tulemused. Kavatsusele negatiivselt vastanud puudus valikuvariant keelduda vastamast järgmisele küsimusele ettevõtlusega alustamise ajalise kavatsuse kohta.

2.2. Valimi kirjeldus ja uurimuse läbiviimine

Valim koostati TTÜ ja TTK logistika eriala üliõpilastest ja koosnes ca 160 üliõpilast. Veebiküsimustik saadeti 19.04.2018 Tallinna Tehnikakõrgkooli kontaktisikule, kes edastas meili logistika tudengitele. Täiendav meeldetuletus saadeti 24.04.2018. Paber kandjal oleva küsitluse andmeid koguti TTÜ loengus 23.04.2018. Lisaks saadeti küsimustik 19.04.2018 *Facebooki* TTÜ kursusegruppidesse veebiküsitluse kujul.

Küsimustikule olid vastama oodatud logistika eriala õppivad üliõpilased. TTÜ teine ja kolmas kursus, TTK esimene, teine, kolmas ja neljas kursus.

2.3. Tulemused

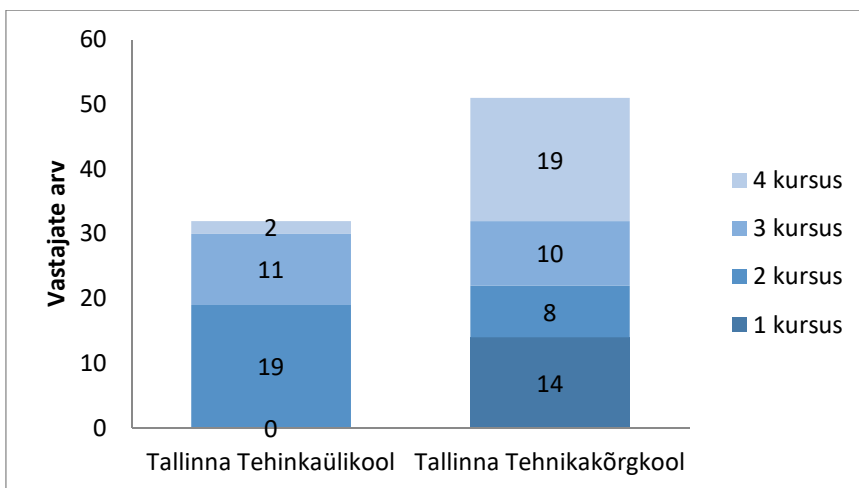
Järgnevat peatükides kirjeldab autor uurimuse tulemusi vastavalt püstitatud eesmärkidele ja uurimusküsimustele. Kokku laekus vastuseid 85, neist 63 veebikeskkonna kaudu ja 22 vastust TTÜ teise kursuse loengust. Töödeldavaks ostusid 83 vastust.

Üldkogumis moodustavad vene rahvusest vastanud 4%, seega on vastanute hulgas antud grupp tugevalt alaesindatud. Vastuste kandmisel üldkogumile on mõistlik rahvuse võrdlus välja jätta.

2.3.1. Ülevaade küsitlusele vastajatest

Kahes kõrgkoolis läbiviidud küsitlusele vastas 39 meest ja 44 naist. Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastest vastas 32 isikut, neist naisi 21 ja mehi 11 ja Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilastest 51 isikut, neist naisi 23 ja mehi 28. Üliõpilaste jaotus kõrgkooli ning kursuse kaupa on toodud alljärgneval joonisel (Joonis 1).

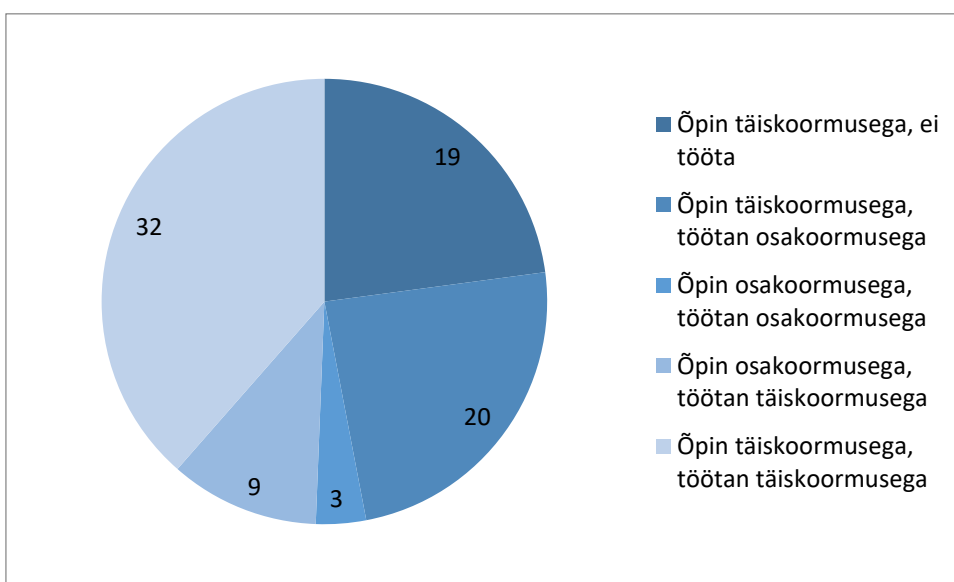

Joonis 1. Üliõpilaste jaotus kõrgkooli ja kursuste kaupa

Allikas: autori küsitlus

Andmetest selgus, et 71 üliõpilast vastanute seast õpib täiskoormusel, neist 32 isikut ka töötab samal ajal täiskoormusega. Suuruselt teine ja kolmas osa kuulusid samuti täiskoormusel õppivatele üliõpilastele, kuid vastavalt 20 isikut töötab osakoormusega ja 19 ei tööta õpingute kõrvalt üldse. Vaid 12 üliõpilast õpib osakoormusega, neist 3 isikut samal ajal ka osakoormusega tööd tehes. (Joonis 2)

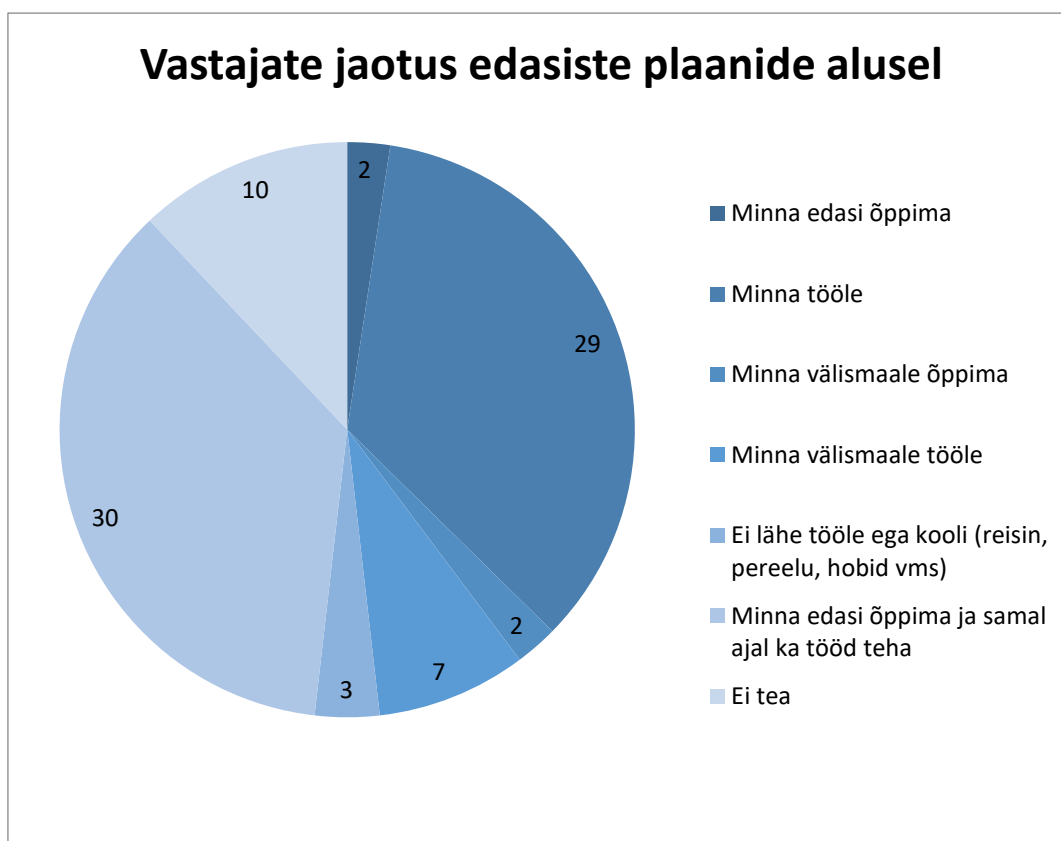
Joonis 2. Üliõpilaste jaotus hetkeseisundi alusel

Allikas: autori küsitlus

Vastustest tulenes, et keskmine vastanute vanus oli 24,2 aastat ja keskmine tööstaaž 4,9 aastat. Kõrgema tööstaažiga üliõpilasi oli enam Tallinna Tehnikakõrgkoolis.

2.3.2. Ülevaade küstlusele vastajate edasistest plaanidest

Küsimusele „Mida kavatsed teha pärast kooli (praeguse õppeastme) lõpetamist?“ olid populaarseimad vastused „Minna tööle“ (29) ning „Minna edasi õppima ja samal ajal ka tööd teha“ (30). 2 üliõpilast vastasid, et kavatsevad minna edasi õppima ning 9 vastasid, et plaanivad asuda välismaale tööle/õppima. Märkimisväärne osa, 10 üliõpilast ei tea, mida soovivad pärast õppeastme lõpetamist edasi teha. (Joonis 3.)

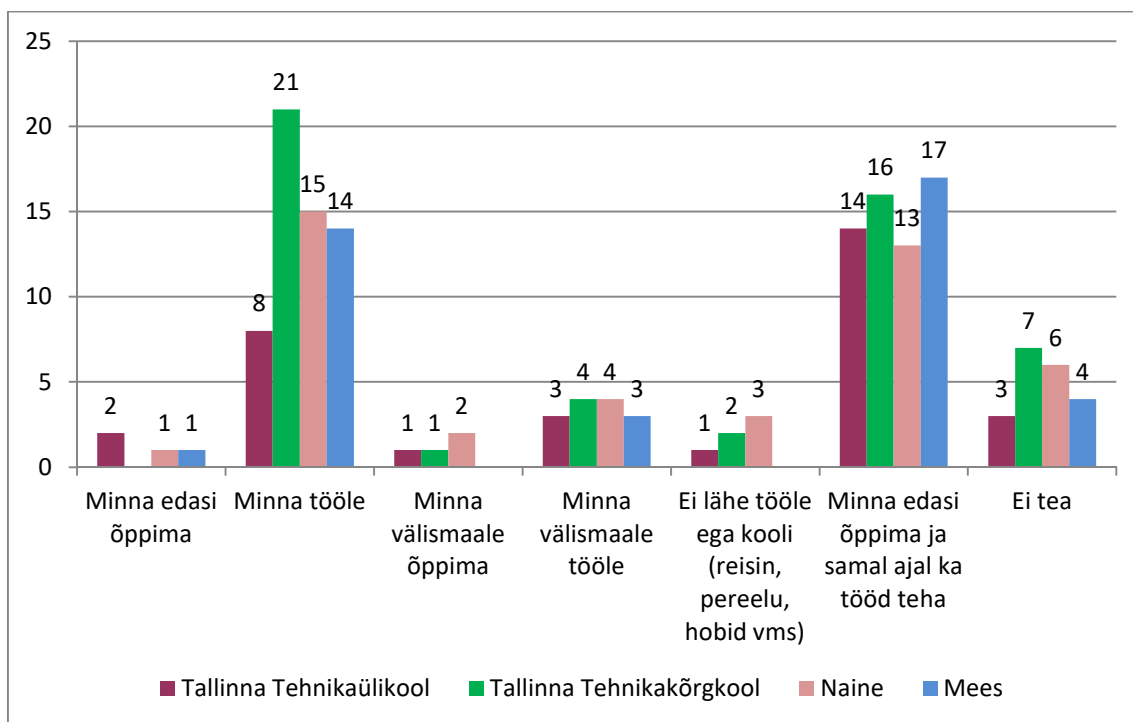

Joonis 3. Vastajate jaotus edasiste plaanide alusel

Allikas: autori küsitlus

Võrreldes edasisi kavatsusi kahe kõrgkooli vastajate vahel (Joonis 4.), on näha, et tööle mineku kavatsus on Tallinna Tehnikakõrgkoolis 21 üliõpilasel ja Tallinna Tehnikaülikoolis 8 üliõpilasel. Vastajate sooline eristus on jaotunud enam-vähem võrdselt, vastavalt 15 naissoost ja 14 meessoost üliõpilast oli endale sellise plaani seadnud. Edasi õppida ja samal ajal tööd teha on

plaanis 14 Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasel ja 16 Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilasel. Sarnaselt on vastatud ka välismaal õppimise ja töötamise kohta, kaks naissoost üliõpilast üks Tehnikaülikoolist ja teine Tehnikakõrgkoolist kavatsevad minna välismaale õppima ning 3 üliõpilast Tehnikaülikoolist ja 4 üliõpilast Tehnikakõrgkoolist kavatsevad minna välismaale tööle.

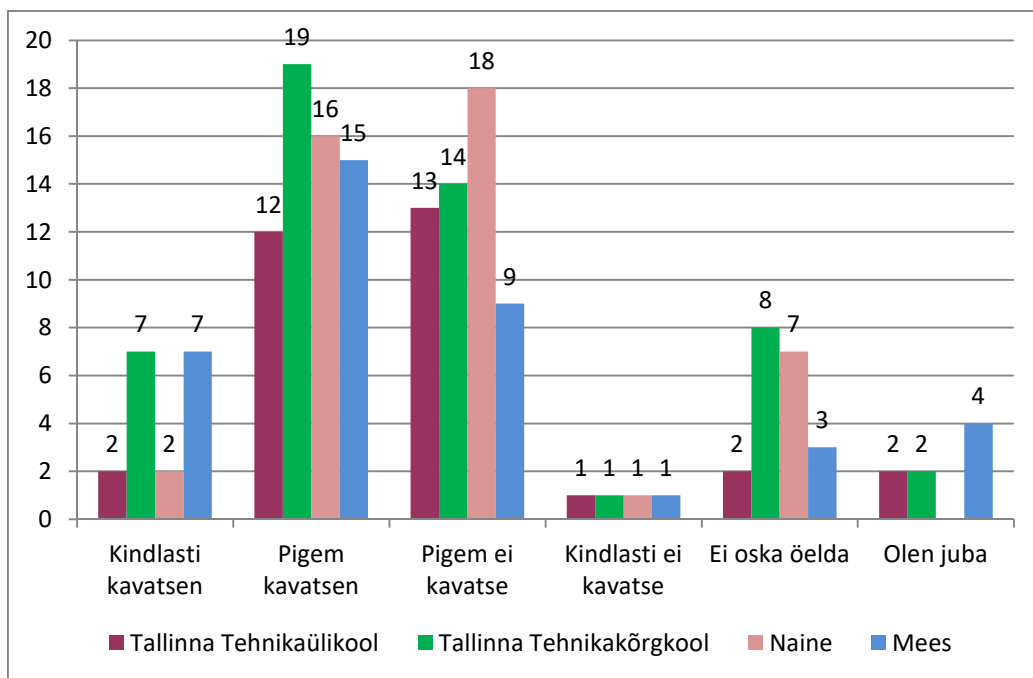
Joonis 4. Vastajate jaotus soo, kõrgkooli ja edasiste plaanide alusel

Allikas: autori küsitlus

Uuringu tulemustest järeldus, et vastused jagunesid enam-vähem võrdselt kolmeks ettevõtlusega alustamise kohta. Jagunemine toimus pigem kavatsusega alustada, pigem mitte kavatsusega alustada ja ülejäänud vastuste vahel.

Võrreldes saadud tulemusi kõrgkoolide vahel, selgub, et sarnaselt on mõlemal koolil madalaim osakaal kindlasti ettevõtjaks mitte hakkamise kavatsusel, nii on vastanud üks üliõpilane Tehnikaülikoolist ja üks üliõpilane Tehnikakõrgkoolist. Tehnikaülikooli vastanute seas on enam-vähem võrdselt vastuseid nii pigem ettevõtjaks hakkamise kavatsusele (12) kui ka pigem mitte ettevõtjaks hakkamise plaanile (13). Tulemustest selgub ka, et vastuste hulgas pigem mitte ettevõtjaks hakkamise kavatsusele on naissoost üliõpilastest vastjaid kaks korda rohkem kui meessoost. Vastajate osakaal küsimusele „Ei oska öelda“ on suurem Tehnikakõrgkoolis ja

naissoost üliõpilaste seas. Tehnikakõrgkooli üliõpilaste seas on pigem ettevõtjaks hakkamise kavatsusega 19 isikut. 4 meessoost üliõpilast vastanute seast on juba ettevõtjad. (Joonis 5.)

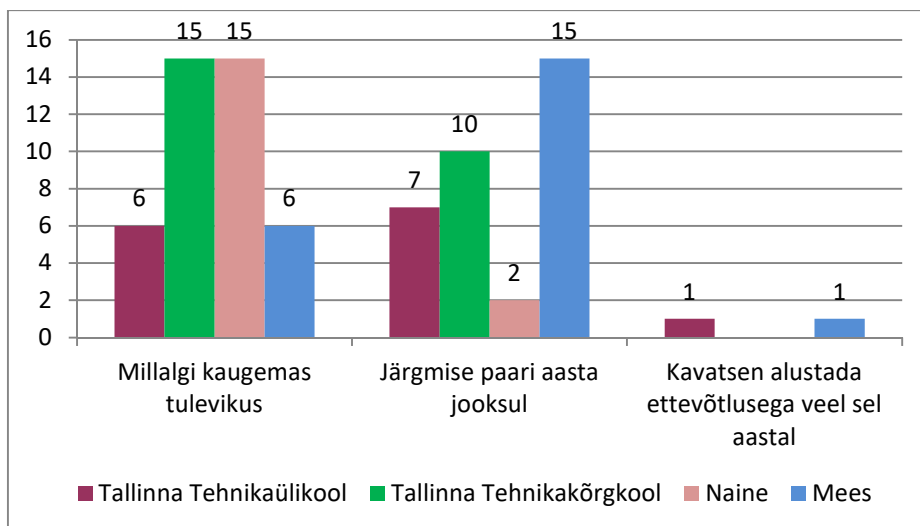

Joonis 5. Vastajate jaotus soo, kõrgkooli ja ettevõtjaks hakkamise kavatsuse alusel

Allikas: autori küsitlus

Ettevõtlusega alustada plaanivate üliõpilaste seas on üks meessoost isik, kes kavatseb ettevõtjaks hakata veel sel aastal. Ülejäänud vastused on jagunenud kaugemas tulevikus alustamise (21) ja järgmise paari aasta jooksul alustamise (17) vahel.

Tulemustest selgub, et naissoost üliõpilased plaanivad alustada ettevõtlusega kaugemas tulevikus ja meessoost üliõpilased kavatsevad alustada paari aasta jooksul. (Joonis 6.) Tallinna Tehnikakõrgkooli vastanute hulk on kaks korda sama suur „Millalgi kaugemas tulevikus“ ettevõtlusega alustamise kavatsusele kui on Tallinna Tehnikaülikoolil.

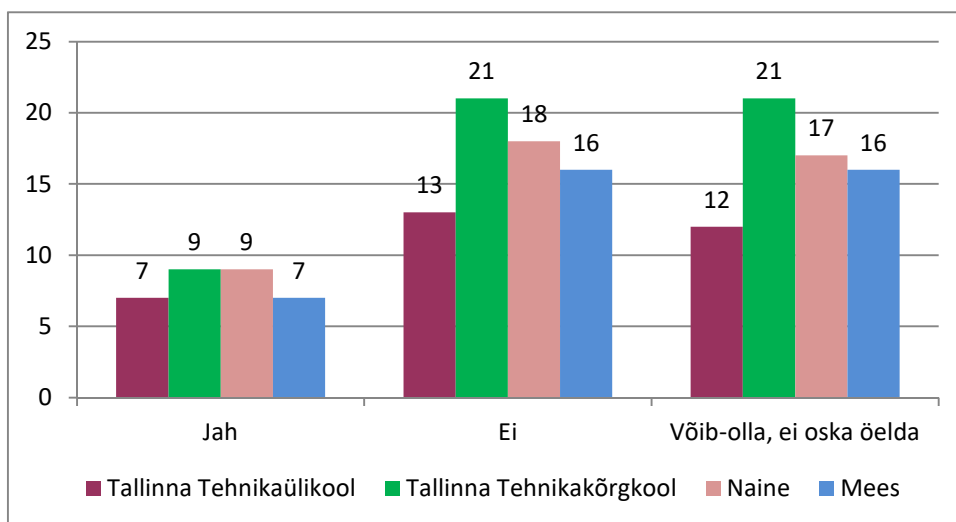

Joonis 6. Ettevõtjaks hakkamise kavatsuse ajaline jaotus kõrgkoolide ja soo alusel

Allikas: autori küsimustik

Küsitlusele vastajate vastustest tulenes, et 34 üliõpilast ei soovi kindlasti Eestist lahkuda, et püsivalt mujale elama asuda, 16 üliõpilast kavatsevad lahkuda ja 33 üliõpilast ei ole veel otsust langetanud.

Kõrvutades tulemusi Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste vahel, lähtub, et kavatsusele püsivalt Eestis mitte lahkuda (TTÜ 13 ja TTK 21) ja võib-olla lahkumisele (TTÜ 12 ja TTK 21) on vastatud on saranselt. Vastajad on jagunenud sooliselt enam-vähem võrdselt, suuri erinevusi ei täheldata. (Joonis 7.)

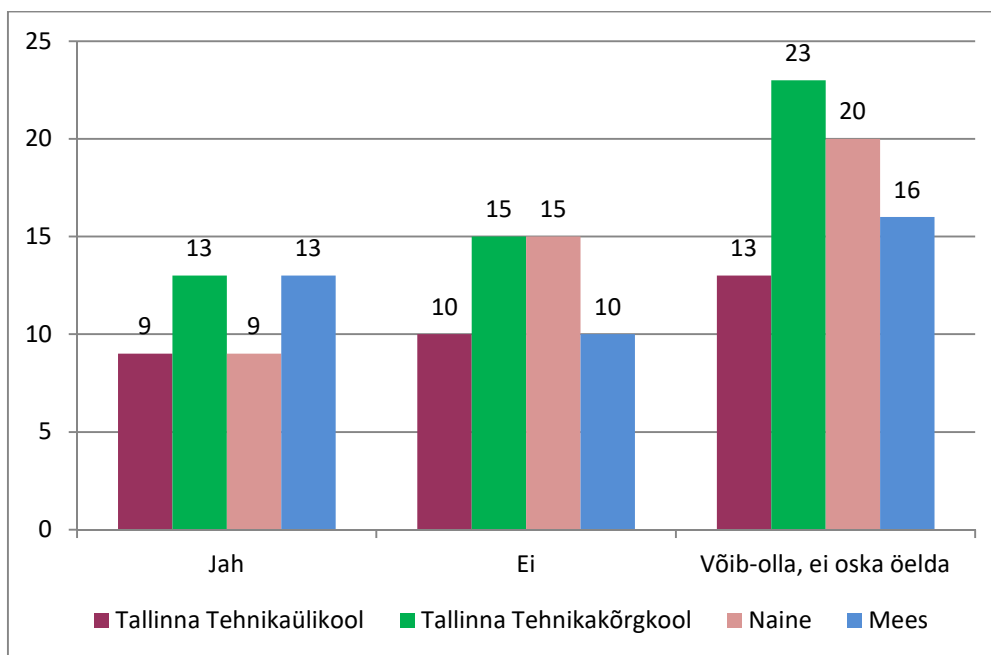

Joonis 7. Üliõpilaste kavatsus Eestis lahkuda, et püsivalt mujale elama asuda kõrgkooli ja soo alusel

Allikas: autori küsimustik

Lisaks küsiti vastajate käest kavatsust lahkuda Eestist lühiajaliselt, et õppida või töötada mõnes teises riigis. Jaotus kolme vastusevariandi vahel on näha Joonis 8.

Kõrgkoolide tulemuste võrdlusest näeme, et küsimust iseloomustab enam vastus „Võib-olla, ei oska öelda“, mida küsimustikku täitnud üliõpilaste seas valiti 36 korral. Vastustes erinevusi kõrgkoolide ja soolistel alustel võrreldes ei leitud.

Joonis 8. Üliõpilaste kavatsus Eestis lahkuda lühiajaliselt kõrgkooli ja soo alusel

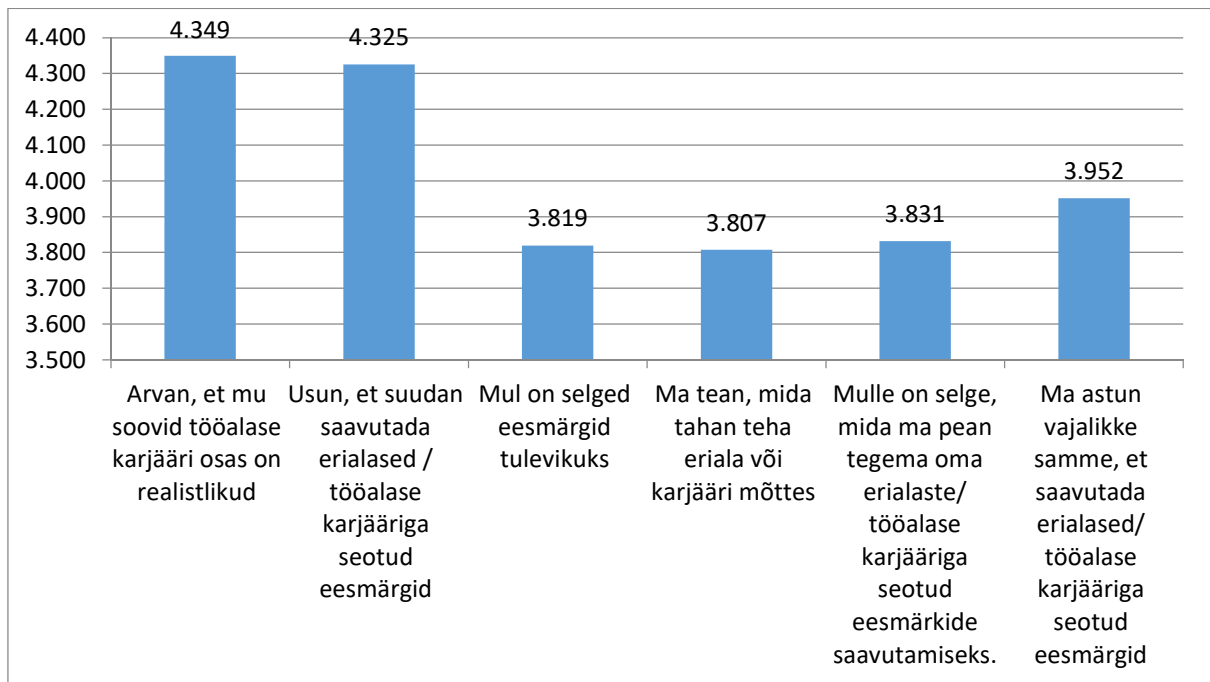
Allikas: autori küsimustik

Edasiste plaanide erinevus tuleb hästi välja vaadates logistika eriala üliõpilaste vastuseid kavatsustele pärast praeguse õppeastme lõpetamist. Populaarsemad vastused olid „Minna tööle“ ja „Minna edasi õppima ja samal ajal ka tööd teha“. Tallinna Tehnikakõrgkoolis on enam ettevõtlusega pigem alustama kavatsevaid üliõpilasi, sooliselt eristub naissoost üliõpilaste mitte planeerimine ettevõtjaks hakata. Sooliselt ei erinenud vastused ka välismaale püsivalt ja lühiajaliselt mineku kavatsustes. Nendes küsimustes oli enam „Võib-olla, ei oska öelda“ vastusevarianti, mis näitab, et välismaaga esmajoones logistika eriala tudengid enda tulevikku ei seo.

2.3.3. Karjäärieesmärkide selgus

Karjäärieesmärkide selguse analüüsiks kasutati kuut väidet. Tulemustest selgub, et kõrgeima keskmise väärtusega vastati väidetele „Arvan, et mu soovid tööalase karjääri osas on

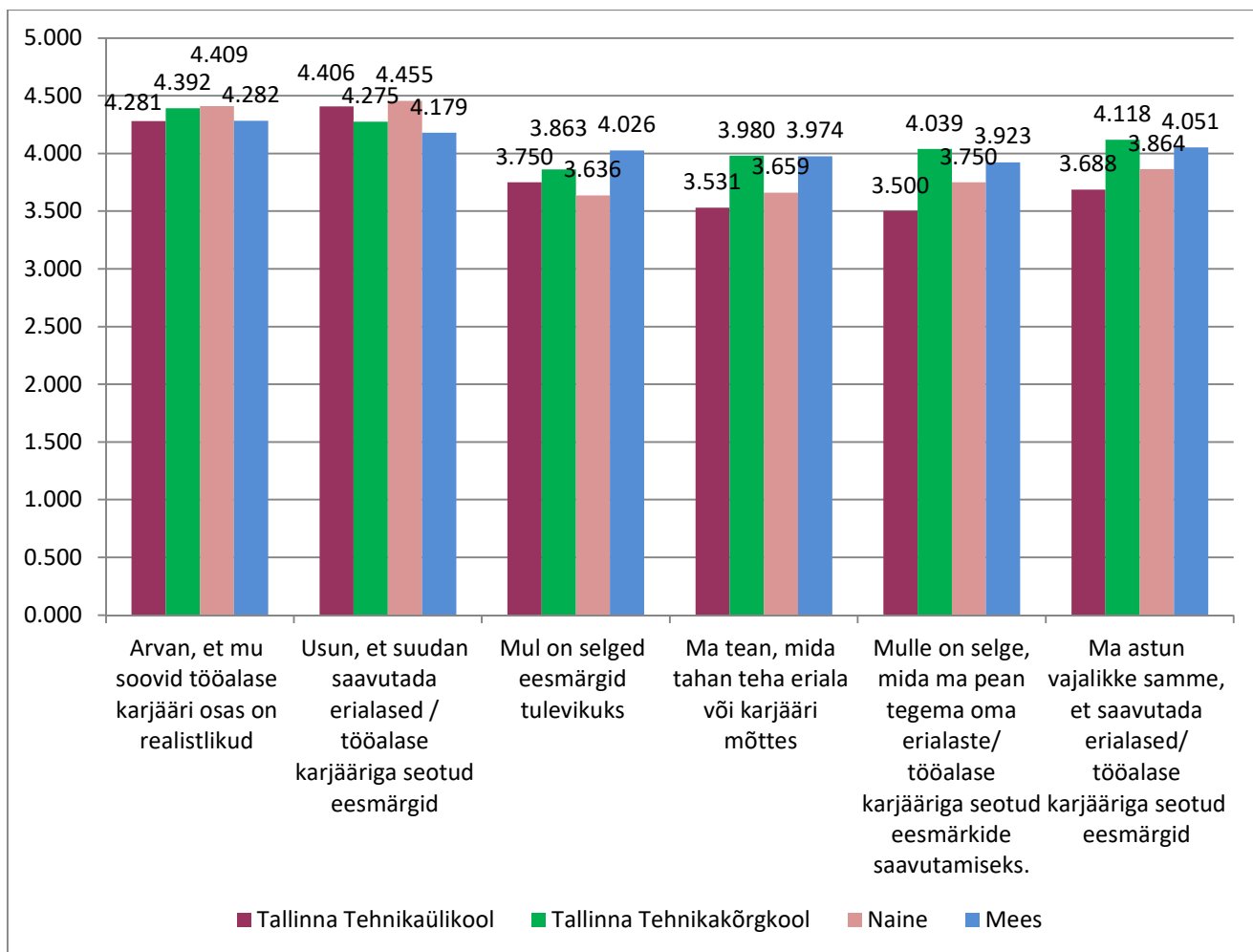
realistlikud“ ja „Usun, et suudan saavutada erialased / tööalase karjääriga seotud eesmärgid“ ning madalaim keskmine väärtus on seotud väitega „Ma tean, mida tahan teha eriala või karjääri mõttes“. Üliõpilastele pole selge, mida tuleks teha, et karjääriga seotud eesmärgid saavutada ja milliseid samme tuleks astuda, kuid eneseusk saavutusse on kõrge skooriga esindatud. (Joonis 9.)

Joonis 9. Vastajate karjäärieesmärkide selgus aritmeetilise keskmise alusel

Allikas: autori küsimustik

Küsitluse vastustest järeldub, et Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilased küll usuvad endasse ja enda karjäärialastesse eesmärkidesse rohkem kui Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased, kuid ülejäänud väidetes on keskmise väärtuse suurus suurem just Tehnikakõrgkooli vastanute seas. (Joonis 9.) Soolistes erinevustes on näha, et meessoost isikud tunnetavad enda eesmärgid olema selgemad, kuid naissoost isikud usuvad endasse enam, et karjäärieesmärke on võimalik saavutada. (Joonis 10.)

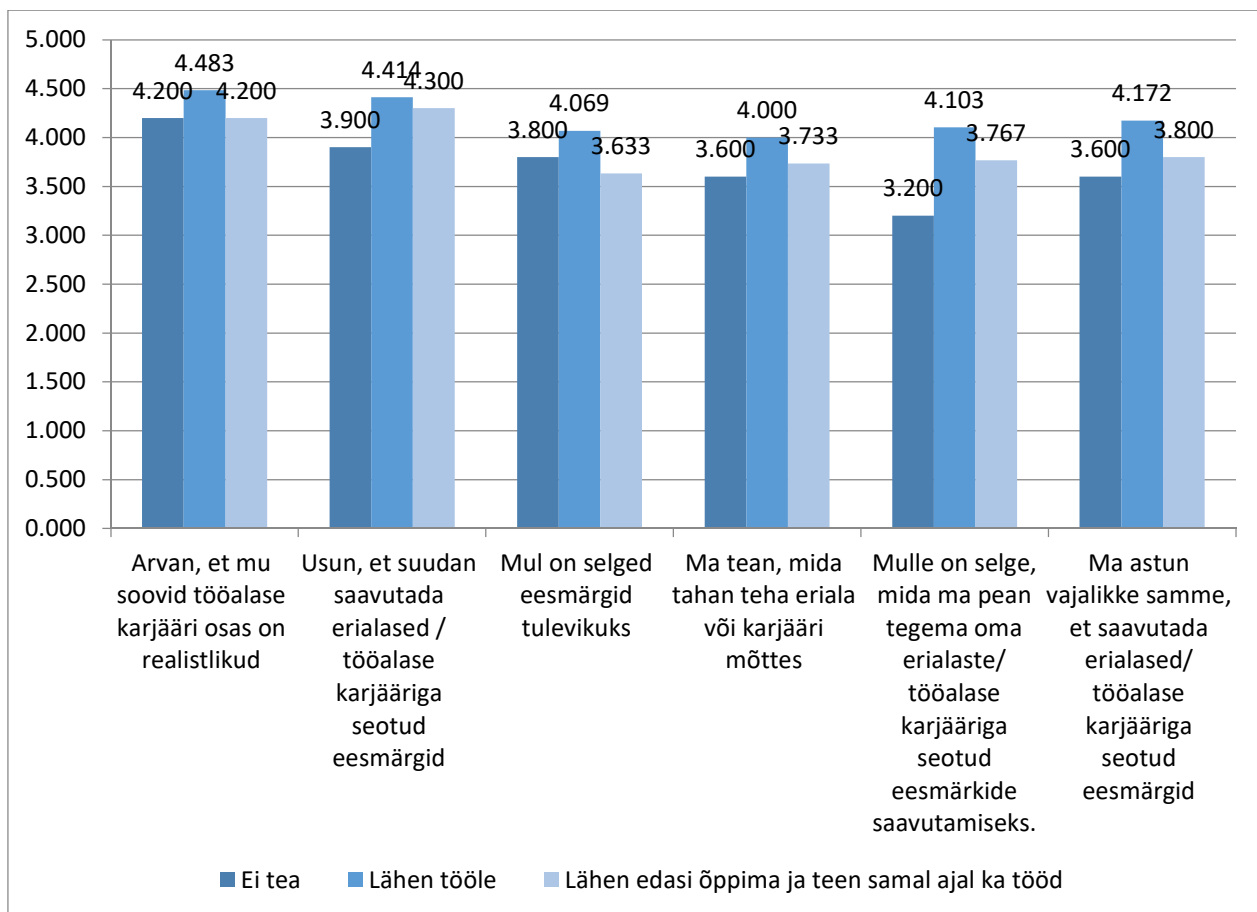

Joonis 10. Vastajate karjäärieesmärkide selgus kõrgkooli ja soo alusel

Allikas: autori küsimustik

Lisaks kõrvutas töö autor plaanidele pärast lõpetamist vastanud „Ei tea“, „Minna tööle“ ja „Minna edasi õppima ja samal ajal ka tööd teha“ karjäärieesmärkide selgusega. Tulemustest nähtub, et „Minna tööle“ vastanute karjäärieesmärkide selguse keskmine väärtus on kõige kõrgem kõigis väidetes. Ootuspäraselt madalaim väärtus esineb neljal väitel "Ei tea" vastanute seas. Kuigi vastajatel puudub kindel plaan pärast lõpetamist, ollakse kindlad, et karjäärieesmärgid on realistlikud ja need suudetakse ka saavutada. Samas ei olda kindlad, kas seatud eesmärgid tulevikuks ikka on selged ja mida üldse tulevikus teha tahetakse. „Lähem edasi õppima ja teen samal ajal ka tööd“ vastanute karjäärieesmärkide selgus jääb valdavalt keskmisele kohale võrreldes „Ei tea“ ja „Lähem tööle“ vastanutega. Saab järeldada, et plaanid tulevikuks on tehtud ning nende kindlaks täitumiseks plaanitakse ennast edasi harida. (Joonis 11.)

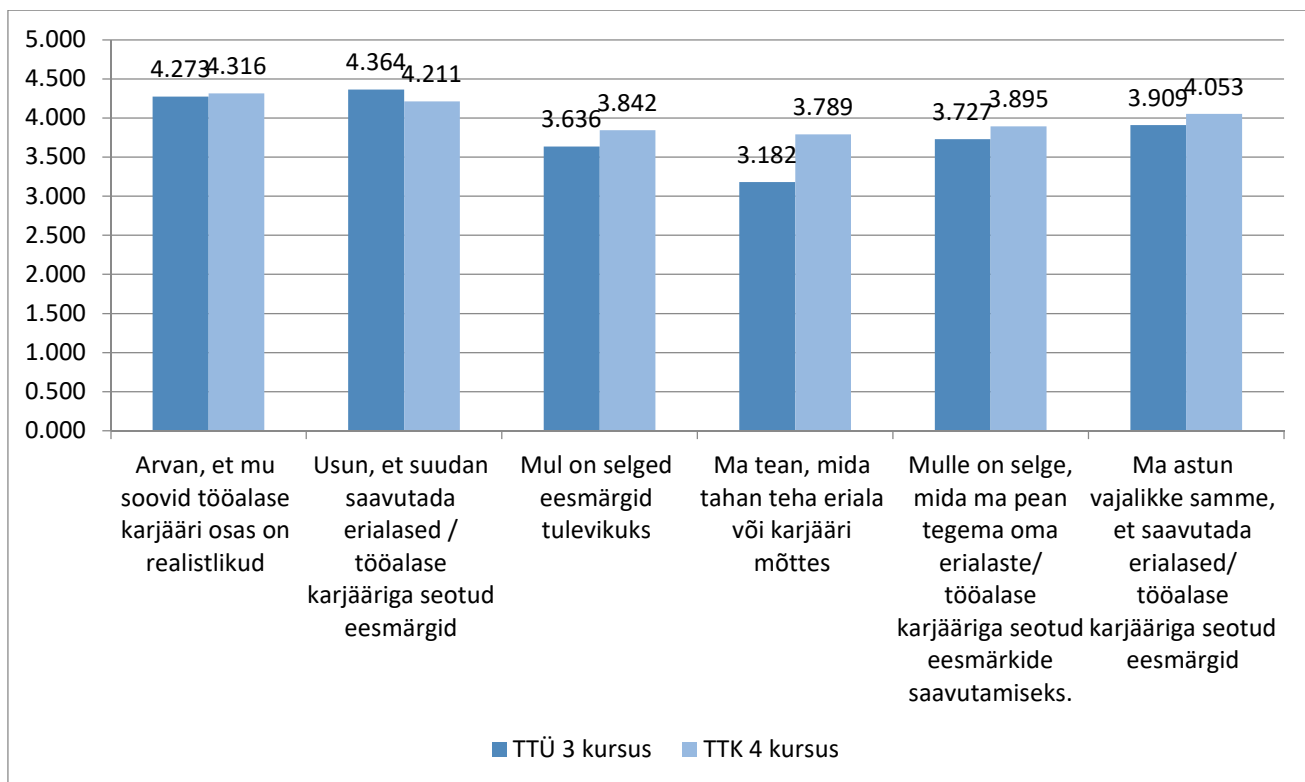

Joonis 11. Vastajate karjäärieesmärkide selgus pärast õppeastme lõpetamise kavatsuste alusel

Allikas: autori küsimustik

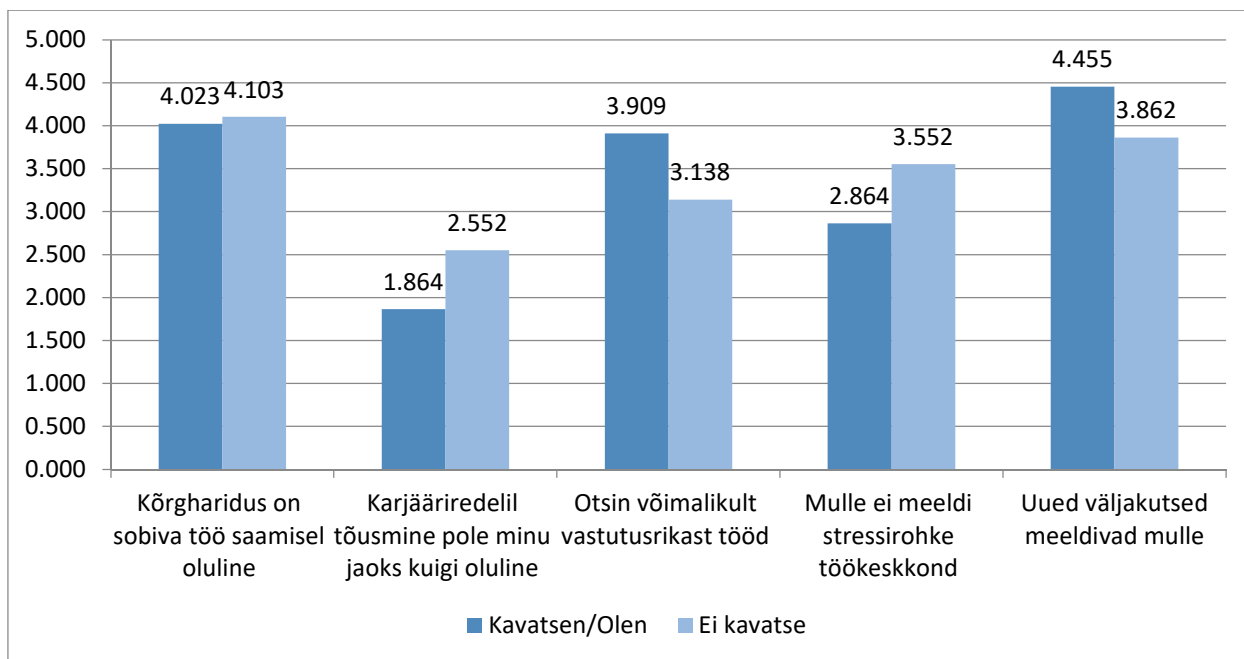
Küsimustiku tulemustest järeldub, et viimase kursuse üliõpilaste karjäärieesmärkide selgus on Tallinna Tehnikaülikooli 3 kursuse ja Tallinna Tehnikakõrgkooli 4 kursuse seas sarnane. Erinevalt on vastatud „Ma tean, mida tahan teha eriala või karjääri mõttes“, kus Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased nõustuvad väitega enam kui Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilased. Lõpukursuse tudengid on karjääriplaanides kindlamad ja kõrgkoolide vahel erilisi erinevusi ei leidu. (Joonis 12.)

Joonis 12. Lõpukursuste karjäärieesmärkide selgus

Allikas: autori küsimustik

Võrreldes ettevõtjaks hakkamise kavatsuse ja kavatsuse puudumise vastanute keskmisi väärtusi kõrghariduse olulise, karjääriredelil tõusmise, väljakutsete meeldivus ning vastutusrikka ja stressirohke töökeskkonna väidete kohta leiti, et väljakutsed meeldivad enam just ettevõtlusega alustada planeerivatele üliõpilastele. Lisaks on keskmine väärtus vastutusrikka töö väitele suurem võrreldes ettevõtlusega mitte alustada kavatsevate üliõpilastega. See toetab teoreetilist alust, et ettevõtlusega alustavatel isikutel on suurem sooritusevajadus ja tahe alustada seiklust. Ettevõtlusega alustada kavatsevatele üliõpilastele meeldib rohkem stressirohke keskkond ja neile on oluline karjääriredelil tõusmine. Samaselt tunnetavad nii ettevõtlusega alustada kavatsevad kui mitte alustada kavatsevad üliõpilased, et kõrgharidus on sobiva töö saamisel oluline. (Joonis 13.)

Joonis 13. Ettevõtlusega alustamise kavatsuse võrdlus töö ja karjääri väidetega

Allikas: autori küsimustik

Vastustest tulenes, et karjäärieesmärkide selguse osas peetakse enda plaane realistlikeks, kuid ei teata täpselt, mida tuleks teha, et endale seatud eesmärgid saavutada. Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilased nõustusid enam, et suudavad seatud eesmärgid saavutada (4.406). Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased nõustusid enam, et seatud karjäärieesmärgid on realistlikud (4.392).

2.3.4. Töökeskkond ja tööülesanded

Tööülesannete ja töökeskkonna eelistuste analüüsiks kasutati Lisa 2. esitatud 18 väidet. Kõrgeima aritmeetilise keskmise skooriga vastati väitele „Tööalane väljaõpe töökohal on oluline, et kiiresti töösse sisse elada ja hästi hakkama saada“ ning kõige vähem nõustuti väitega „Mulle meeldivad rutiinsed tööoperatsioonid“. Kõrghariduse olemasolu sobiva töö saamisel hinnati keskmiselt skooriga 3,976. Tulemustest selgub, et logistika eriala üliõpilastele meeldivad väljakutsed (4,217) ja loovad ning vaheldust nõudvad ülesanded (3,952). Lisaks on üliõpilased väitele „Karjääriredelil tõusmine pole minu jaoks kuigi oluline“ vastanud valdavalt „Ei nõustu üldse“, mis tingib madala skoori (2,096), kuid tähendab, et karjääriredelil tõusmine on üliõpilaste jaoks oluline. Maksimaalne väärtus väidetele oli vastjate seas viis palli, kuid minimaalse väärtusena kasutati vastamiseks nii ühte, kahte kui ka kolme palli.

Tabel 2.

Väide	Aritm. Keskmine
Mulle meeldivad rutiinsed tööoperatsioonid	2.458
Eelistan loovaid ülesandeid ja vaheldust	3.932
Mulle meeldiks töötada pikaajaliselt (5a) ühes organisatsioonis	4.034
Eelistan töökoha vahetust organisatsioonisiselt	3.492

Lisaks selgus küsimustiku tulemustest, et võrreldes edasistele plaanidele pärast lõpetamist vastanud „Minna tööle“ ja „Minna edasi õppima ja samal ajal ka tööd teha“ ning väiteid tööülesannete ja –keskkonna kohta, et üliõpilased eelistavad teha tööd, kus ei pea tegema rutiinseid tööoperatsioone (2.458). (Tabel 2.) Töökohal eelistatakse loovaid ülesandeid ja vaheldust ning töökohal roteerumise keskmine väärtus 3,492 näitab, et sellele väitele pole üliõpilaste seas kindlat seisukohta. Samuti eelistatakse jääda ettevõttesse tööle pikemaks ajaks (5a).

3. ANALÜÜS JA JÄRELDUSED

Saadud uuringu tulemusi analüüsidest saab järelada, et esineb mitmeid sarnasusi kuid ka erinevusi Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste karjääriplaanides.

Võrreldes üliõpilaste plaane pärast bakalaureusekraadi omandamist saab järelada, et nii TTÜ kui TTK üliõpilased kavatsevad enam minna tööle või minna tööle ja ka õpinguid samal ajal jätkata. Vastajad on sooliselt jaotunud enam-vähem võrdselt. Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilased kavatsevad võrreldes Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilastega enam jätkata õpinguid pärast lõpetamist. Siit saab järelada, et Tallinna Tehnikaülikooli logistika eriala üliõpilaste jaoks on edasiõpe olulisem kui Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilastest vastajate seas. Järeldust kinnitab ka väitele „Kõrgharidus on sobiva töö saamisel oluline“ keskmise väärtuse suuruse vahe TTÜ üliõpilastest vastanute kasuks.

Välismaale õppima või tööle minek ning muudele huvidele keskendumine on samuti vastajate seas esindatud, kuid vähesel määral. Mainimist vajab, et kokku 10 üliõpilasel vastanutest pole kindlat plaani tulevikuks., kuid ollakse kindlad, et karjäärieesmärgid on realistlikud ja need suudetakse ka saavutada.

Lisaks on sarnaselt mõlema kõrgkooli üliõpilaste seas kavatsus hakata ettevõtjaks. Järeldada saab, et Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastest vastajad on endas kindlamad, sest vastuseid „Ei oska öelda“ on vähem kui Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilastel. Tallinna Tehnikaülikooli ettevõtjaks hakkamise alguseks on planeeritud võrdselt nii lähitulevikku kui kaugemat tulevikku. Tulemustest selgub, et naissoost üliõpilased plaanivad alustada ettevõtlusega kaugemas tulevikus ja meessoost üliõpilased kavatsevad alustada paari aasta jooksul. Ettevõtlusega mitte alustamise kavatsusele on vastanud meessoost isikuid kaks korda vähem kui naissoost isikuid. 4 meessoost isikut vastajatest on juba enda ettevõtte loonud.

Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilaste seas on välismaale püsivalt elama asuma kavatsevaid üliõpilasi rohkem kui Tallinna Tehnikakõrgkoolis. Sarnaselt on mõlemas õppeasutuses vastatud

„Ei“ ja „Võib-olla, ei oska öelda“. Vastajad on jagunenud sooliselt enam-vähem võrdselt, suuri erinevusi ei täheldata.

Lühiajaliselt välismaale õppima või tööle asumise valmidus on mõlemas kõrgkoolis suurem kui püsivalt elama asumise kavatsus. Erinevusi üliõpilaste vastustes täheldada ei saa, võrdselt on vastanud nii Tallinna Tehnikaülikooli kui ka Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased lühiajaliselt välismaale mineku kavatsustele. Ka siin ei täheldatud soolisi erinevusi.

Teiseks uurimisküsimuseks püsitatud karjäärieesmärkide selguse analüüsina saab järeldada, et üliõpilased on enda seatud karjäärieesmärkide saavutamises kindlad ning usuvad karjäärieesmärgid olevat realistlikud. Karjäärieesmärkide selgust mõõdeti Mu karjäärieesmärkide selguse skaala abil kuue üksikväite aritmeetilise keskväärtuse alusel. Võrreldes üliõpilaste vastuseid kuuele väitele kõrgkoolide lõikes saab järeldada, et Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased on enda karjääriplaanides kindlamad kui Tallinna Tehnikakõrgkooli õpilased. Viie väite puhul hindasid Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased skaalal suuremate väärtustega väiteid karjäärieesmärkide selguse kohta. Kõrgkoolide vahelise erinevuse toob uskumus, et suudetakse saavutada erialase/töölase karjääriga seotud eesmärgid, kus TTÜ madalaim skaala väärtus oli kolm palli võrreldes TTK ühe palliga. Tehnikakõrgkooli üliõpilased astuvad eesmärkide saavutamiseks juba praegu vajalikke samme rohkemal määral kui Tehnikaülikooli õpilased. Tehnikaülikooli vastajate madalaim skaala väärtus oli üks pall võrreldes Tehnikakõrgkooli kolme palliga. Madalaima skoori karjäärieesmärkide selguse väidetes sai „Ma tean, mida tahan teha eriala või karjääri mõttes“, millest saab järeldada, et suurel osal küsitlusele vastanutest pole veel karjäärieesmärgid ja plaanid karjääri mõttes täiesti selged. Vastused on ootuspärased võrreldes Silvia Uus (2016) lõputöös läbiviidud sarnase uurimusega. Ka sealsetest vastustes jõuti järeldusele, et kõrgeima väärtuse saavutasid enseusuga seotud väited ning madalama saavutuste selgusega seotud väited. Soolistes erinevustes on näha, et meessoost isikud tunnetavad enda eesmärgid olema selgemad, kuid naissoost isikud usuvad enam, et karjäärieesmärgid on võimalik saavutada. Lisaks ei täheldata erinevusi karjäärieesmärkide selguses võrreldes viimastel kursustel õppivate Tallinna Tehnikaülikooli kolmanda kursuse ja Tallinna Tehnikakõrgkooli neljanda kursuse üliõpilaste vastuseid karjäärieesmärkide selguses.

Kolmas uurimisküsimus püstitati töökeskkonna –ja tööülesannete uurimiseks. Tulemustest järeldub, et enim hindavad üliõpilased tööalast väljaõpet ja peavad oluliseks tihedat suhtlust ülemusega. Kõige vähem hinnatakse rutiinsete tööülesannete tegemist ja stressirohkes

keskkonnas töötamist. Samas on ettevõtlusega alustada kavatsevatel üliõpilastel kõrgem keskvärtus stressirohkele keskkonnale. Tulemustest selgub, et logistika eriala üliõpilastele meeldivad väljakutsed ja loovad ning vaheldust nõudvad ülesanded. Lisaks on üliõpilased väitele „Karjääriredelil tõusmine pole minu jaoks kuigi oluline“ vastanud valdavalt ühe ja kahe palli skaalal, mis annab keskvärtuseks madala skoori, kuid tähendab, et karjääriredelil tõusmine on üliõpilaste jaoks oluline. Ettevõttesse eelistatakse jääda tööle pikemaks ajaks (5a), mis ei lange kokku teoreetilistes alustes oleva infoga, et karjäär on muutunud lühiajalisemaks.

KOKKUVÕTE

Üliõpilaste jaoks on oluline planeerida enda tulevikku seades karjäärilaseid eesmärke, kuna pärast bakalaureuse kraadi omandamist on algamas järgmine peatükk ja ootamas uued väljakutsed. Selleks, et karjääriplaan oleks edukas tuleb autori väitel seada karjäärieesmärgid. Tänapäevase karjäärikäsitluse keskmes on inimeste soov kujundada karjäär oma elu eesmärkidele vastavaks. Enam ei lasu vastutus töötaja karjääri arendamise eest organisatsioonil, vaid on liikunud organisatsiooni õlult töötaja õlule. Uueks normaalsusks peetakse töötamist erinevates organisatsioonides ja riikides, varasema ühe ettevõtte asemel. Ka ettevõtlusega alustamist peetakse atraktiivse alternatiivina klassikalisele palgatööle.

Karjäärieesmärgi seadmine tähendab otsuse tegemist selle kohta mida teha tahetakse ja selle eesmärgi saavutamise plaani. See tähendab, et on planeeritud pilt tulevikust, kuhuni tahetakse jõuda. Sellest tulenevalt seadis töö autor eesmärgiks selgitada välja erinevused logistika eriala üliõpilaste karjääriplaanides. Valimisse kuulusid Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilased. Eesmärgi saavutamiseks püstitati uurimisküsimused, millele sooviti vastuseid leida:

Millised on edasised plaanid ja kavatsused pärast bakalaureusekraadi omandamist? Sh ettevõtlusega alustamine ja välismaale püsivalt/lühiajaliselt minek

Kui selged on tänaste logistika üliõpilaste karjäärilased eesmärgid?

Millised ootused on töökeskkonnale ja tööülesannetele?

Edasiste plaanide, karjäärilaste eesmärkide selguse ja töökeskkonna ning tööülesannete ootuste hindamiseks viis töö autor läbi küsitluse. Kvalitatiivse uuringu vastused uurimisküsimustele olid järgnevad.

1) Millised on edasised plaanid ja kavatsused pärast bakalaureusekraadi omandamist? Sh ettevõtlusega alustamine ja välismaale püsivalt/lühiajaliselt minek

Võrreldes üliõpilaste plaane pärast bakalaureusekraadi omandamist saab järeldada, et nii Tallinna Tehnikaülikooli kui Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased kavatsevad enam minna

tööle või minna tööle ja ka õpinguid samal ajal jätkata. Vastajad on sooliselt jaotunud enam-vähem võrdselt. Vähesel määral on esindatud välismaale õppima või tööle minek ning muudele huvidele keskendumine. Tulemustest järeldus ka, et osa vastanud üliõpilastest ei oma kindlat plaani tulevikuks. Mõlema kõrgkooli üliõpilaste seas on sarnane kavatsus hakata ettevõtjaks. Tallinna Tehnikaülikoolist vastanud üliõpilased planeerivad võrdselt alustada ettevõtlusega nii lähitulevikus kui kaugemas tulevikus. Lühiajaliselt välismaale õppima või tööle asumise valmidus on mõlemas kõrgkoolis suurem kui püsivalt elama asumise kavatsus. Erinevusi üliõpilaste vastustes täheldada ei saa, võrdselt on vastanud nii Tallinna Tehnikaülikooli kui ka Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilased lühiajaliselt välismaale mineku kavatsustele. Vastajad on jagunenud sooliselt enam-vähem võrdselt, suuri erinevusi ei täheldata.

2) Kui selged on tänaste logistika üliõpilaste karjäärilased eesmärgid?

Tulemustest saab järeldada, et üliõpilased on enda seatud karjäärieesmärkide saavutamises kindlad ning usuvad karjäärieesmärgid olevat realistlikud. Kõrgeima väärtuse saavutasid enesusuga seotud väited ning madalama saavutuse selgusega seotud väited. Soolistes erinevustes on näha, et meessoost isikud tunnetavad enda eesmärgid olema selgemad, kuid naissoost isikud usuvad enam, et karjäärieesmärgid on võimalik saavutada.

3) Millised ootused on töökeskkonnale ja tööülesannetele?

Küsitluse vastustest selgub, et enim hindavad üliõpilased tööalast väljaõpet ja peavad oluliseks tihedat suhtlust ülemusega. Logistika eriala üliõpilastele meeldivad väljakutsed ja loovad ning vaheldust nõudvad ülesanded. Lisaks on üliõpilaste jaoks oluline karjääriredelil tõusmine ja tööoperatsioonid, mis ei sisalda rutiinseid ülesandeid.

SUMMARY

LOGISTICS STUDENTS PLANS FOR CAREER

Ethel Soome

This bachelor's thesis examines the future career plans of logistics students after completing a bachelor's degree in Tallinn University of Technology and in TTK University of Applied Sciences. It is important for students to plan their future by setting goals, which direct the decisions that needs to be made to achieve the overall goal. After completing a bachelor's degree, the next chapter begins and new challenges await and in order to succeed it is crucial to set career goals.

Creating a career goal means making a decision about what you want to do and the plan for achieving that goal. This means that there is a clear understanding of the future you want. The author's work aimed at identify differences in the career plans of students in logistics specialties. The sample consisted of students from Tallinn University of Technology and TTK University of Applied Sciences. In order to achieve the goal, the following research questions were set up:

- 1) What are the further plans and intentions after completing the bachelor's degree? Including an overview about a plan to become an entrepreneur and a intention to move abroad permanently / short-term for working or studying
- 2) How clear are the career goals?
- 3)What are the expectations for the work environment and tasks?

Author conducted a survey to get an answers to set questions. Qualitative research answers to the research questions were as follows.

Comparing students' plans after acquiring a bachelor's degree, it can be concluded that both the Tallinn University of Technology and the TTK University of Applied Sciences are planning to go to work or go on to work and continue their studies at the same time. Respondents are more or less equally distributed in gender. The results also concluded that some of the responding students did not have a definite plan for the future.

There is a similar intention in being an entrepreneur in both universities. Students who responded from Tallinn University of Technology are planning to start equally with business in the near future and in the distant future. Students from Tallinn University of Technology and TTK University of Applied Sciences have responded equally well to the intentions of going abroad. Respondents are more or less equally divided in gender, with no significant differences in answers.

The results can be concluded that students are confident in achieving their career goals and believe that their career goals are realistic. Gender differences show that men feel that their goals are more clear, but in the other hand women believe that their career goals are more likely achieved.

The answers from the questionnaire show that the students take high value in professional training in the workplace and think positively about close communication with boss. Logistics specialist students like challenges, as well as creative and changing work tasks. In addition, it is important for the students to climb the career and avoid routine operations in workplace.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

- Akkermans, J., & Tims, M. (2017). Crafting your Career: How Career Competencies Relate to Career Success via Job Crafting. *Applied Psychology*, 66(1), 168–195.
- Creed, P. A., Patton, W., & Bartrum, D. (2002). Multidimensional properties of the LOT-R: Effects of optimism and pessimism on career and well-being related variables in adolescents. *Journal of Career Assessment*, 10(1), 42–61.
- Elenurm, T. (2013). E-kursus : Karjääri-ja.
- Greenhaus, J. H., Callanan, G. a., Kaplan, E., & Callanan, G. a. (1995). The role of goal setting in career management. *International Journal of Career Management*, 7(5), 3–12.
- Jung, Y., & Takeuchi, N. (2016). Gender differences in career planning and success. *Journal of Managerial Psychology*, 31(2), 603–623. <https://doi.org/10.1108/JMP-09-2014-0281>
- Kuen, C. M., Nesbit, P. L., & Ahlstrom, D. (2013). The boundaryless career form: Its nature and driving forces. *Employment Relations Record*, 13(2), 44–55.
- Kütt, K (2017) Tenkan ehk rotatsioon Jaapani moodi. Kättesaadav: <https://www.directormeedia.ee/tenkan-ehk-rotatsioon-jaapani-moodi>, 10.05.2018
- Lumberg, V (2018) Miks peaksid laskma töötajatel ise endale eesmärgid seada. Kättesaadav: <http://www.personaliuudised.ee/uudised/2018/02/16/miks-peaksid-laskma-tootajatel-ise-endale-eesmargid-seada>, 17. mai 2018
- Luthje, C., & Franke, N. (2003). the “making” of an entrepreneur: testing a model of entrepreneurial intent among engineering students at MIT. *R and D Management*, 33(2), 135–147.
- Ng, E. S. W. Swchweitzer, L. Lyons, S.T. (2010). New Generation Expections: A Field Study of the Millenial Generation. *Journal of Business & Psychology*, Vol. 25, Issue 2, 281-292
- Ng, T. W. H., & Feldman, D. C. (2014). Subjective career success: A meta-analytic review. *Journal of Vocational Behavior*, 85(2), 169–179.
- Perrone, K. M., Sedlacek, W. E., & Alexander, C. M. (2001). PerroneSedlacekAlexander.pdf. *The Career Development Quarterly*.
- Rämmer, A. (2009). Uued väärtused: elada vaid endale. Eesti Päevaleht. Kättesaadav: <http://epl.delfi.ee/news/arvamus/andu-rammer-ued-vaartused-elada-vaid-endale?id=51175619>, 11.mai 2018

SAP Concur Team (2013) Is there a “best age” to become an entrepreneur? Kättesaadav:
<https://www.concur.com/newsroom/article/is-there-a-best-age-to-become-an-entrepreneur>,
13.05.2018

Silvia Uus (2016). Y-GENERATSIOONI INDIVIDUAALSED VÄÄRTUSED,
TÖÖVÄÄRTUSED JA KARJÄÄRIEESMÄRKIDE SELGUS

Türk, K. 2005. Inimressursi juhtimine.
http://www.tyk.ee/bin/documents/kulno%20raamat-Inimressursi_juhtimine.pdf
(15.05.2018)

Vilk, U., Elenurm, T (2011) Kellele sobib piirideta karjäär? Kättesaadav:
<http://www.sekretar.ee/uudised/2011/12/15/kellele-sobib-piirideta-karjaar>, 10.05.2018

LISAD

Lisa 1. Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooli logistika eriala üliõpilaste seas läbiviidud küsimustik

Hea vastaja!

Käesoleva uuringu eesmärgiks on hinnata logistika eriala üliõpilaste ootusi tööle ja karjäärile ning plaane õpingute jätkamise suhtes. Küsitlust viivad läbi TTÜ Majandusteaduskonna üliõpilased Getlin Rohtla ja Ethel Soome. Ankeedi täitmine võtab aega kuni .....minutit.

Vastajad jäävad anonüümseteks (isikuandmed, mida küsitakse, on vajalikud andmeanalüüsi jaoks).

Vastame meelsasti Teie küsimustele, mis antud uuringu kohta tekivad, e-posti aadressil getlin.rohtla@gmail.com. **Aktiivset osavõttu oodates ja suur aitäh panuse eest juba ette!**

Getlin ja Ethel

I. TÖÖOOTUSED

Milline on Sinu unistuste ametikoht (pärast praeguse õppeastme lõpetamist)?

Milline vastusevariant kirjeldab antud hetkel Sind kõige täpsemalt?

Palun ringita vastuse ees olev sobiv number

1. õpin täiskoormusega, ei tööta
2. õpin täiskoormusega, töötan osakoormusega,
3. õpin osakoormusega, töötan osakoormusega
4. õpin osakoormusega, töötan täiskoormusega
5. õpin täiskoormusega, töötan täiskoormusega

Millisel ametipositsiooni(de)l oled varem töötanud (nt teenindaja, administratiivtöötaja vms)?

---

1. Mida kavatsed teha pärast kooli (praeguse õppeastme) lõpetamist?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minna edasi õppima 2. Minna Tööle 3. Minna välismaale õppima 4. Minna välismaale tööle 5. Ei lähe tööle ega kooli (reisin, pereelu, hobid vms) 6. Minna edasi õppima ja samal ajal ka tööd teha 7. Ei tea
2. Kas kavatsete hakata ettevõtjaks?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kindlasti kavatsen 2. Pigem kavatsen
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Pigem ei kavatse 4. Kindlasti ei kavatse

lisa 1 järg

	5. EI OSKA ÖELDA
3. Millal kavatsete hakata ettevõtjaks?	1. Millalgi kaugemas tulevikus 2. Järgmise paari aasta jooksul 3. Kavatsen alustada ettevõtlusega veel sel aastal 4. Muu variant, täpsustage_____

Milline on Sinu palgaootus, kui läheksid tööle praegu? (1 kuu brutopalk eurodes)?

Sinu vanus _____ Sugu _____ Rahvus _____ Mitmendal kursusel õpid? _____

Millises koolis õpid: TTK, TTÜ (kriipsuta õige variant alla)

Kui pikk on Sinu üldine tööstaaž _____

II. TÖÖ JA KARJÄÄR Järgnevalt on esitatud 24 väidet, millega võib nõustuda või mitte. Hinda palun iga väidet skaalal, kus nt 1 tähendab, et sa ei nõustu üldse sellega ja 5 tähendab, et oled väitega täiesti nõus

nr	ei nõustu üldse	1	2	3	4	5 - nõustun täielikult
1	Kõrgharidus on sobiva töö saamisel oluline	1	2	3	4	5
2	Leiaksin üsna kiiresti uue (samaväärse või parema) töö isiklike või tööalaste kontaktide kaudu	2	2	3	4	5
3	Tean ettevõtteid või asutusi, kus ma võiksin tööd saada	1	2	3	4	5
4	Arvan, et mu soovid tööalase karjääri osas on realistlikud	1	2	3	4	5
5	Usun, et suudan saavutada erialased / tööalase karjääriga seotud eesmärgid	1	2	3	4	5
6	Mul on selged eesmärgid tulevikuks	1	2	3	4	5
7	Ma tean, mida tahan teha eriala või karjääri mõttes	1	2	3	4	5
8	Mulle on selge, mida ma pean tegema oma erialaste/ tööalase karjääriga seotud eesmärkide saavutamiseks.	1	2	3	4	5
9	Ma astun vajalikke samme, et saavutada erialased/ tööalase karjääriga seotud eesmärgid	1	2	3	4	5
10	Karjääriredelil tõusmine pole minu jaoks kuigi oluline	1	2	3	4	5
11	Tööalane väljaõpe töökohal on oluline, et kiiresti konkreetseesse töösse sisse elada ja hästi hakkama saada	1	2	3	4	5
12	Otsin võimalikult vastutusrikast tööd	1	2	3	4	5
13	Mulle ei meeldi stressirohke töökeskkond	1	2	3	4	5
14	Mulle meeldivad rutiinsed tööoperatsioonid	1	2	3	4	5
						lisa 1 järg
16	Eelistan kiiret reageerimis nõudvaid tööülesandeid	1	2	3	4	5
17	Uued väljakutsed meeldivad mulle					
	Eelistan loovaid ülesandeid ja vaheldust	1	2	3	4	5

18					
19	Mulle meeldib, kui töö juures saab võimalikult palju inimestega suhelda	1	2	3	4 5
20	Mulle meeldib töökeskkond, kus on palju firmaüritusi	1	2	3	4 5
21	Hea ja piisavalt sage kontakt (suhtlus) ülemusega on oluline	1	2	3	4 5
22	Mulle meeldiks töötada pikaajaliselt (5a) ühes organisatsioonis				
23	Eelistan töökohta vahetust organisatsioonisiselt	1	2	3	4 5
24	Mida kaugemal asub töökoht, seda rohkem soovin saada tasustatud	1	2	3	4 5

<p>1. Kas kavatsed Eestist lahkuda, et püsivalt mujale elama asuda?</p> <p>Jah, kunagi kaugemas tulevikus Jah, lähitulevikus (lähema 5-6 a jooksul) Ei Võib-olla, ei oska öelda</p>	<p>2. Kas kavatsed lühiajaliselt Eestist lahkuda, et õppida või töötada mõnes teises riigis?</p> <p>1. Jah 2. Ei 3. Võib-olla, ei oska öelda</p>
---	---

Milline on Sinu palgaootus kolme aasta pärast ühes kuus (eurodes)?

III TÖÖVÄÄRTUSED

Ringita number, mis parimini sinu arvamust peegeldab hinnates iga tööga seotud väärtust skaalal

EI OLULINE	OLE -3	ÜLDSE	-2	-1	0	+1	+2	+3	ON OLULINE	VÄGA
<p>Tähenduslik /mainekas töö - töö, mis on oluline ja</p>										
<p>1. vajalik mitte ainult organisatsioonile, vaid ka ühiskonnale laiemalt; seda väärtustatakse ühiskonnas.</p>							-3 -2 -1 0 +1 +2 +3			
<p>2. Aidata teisi - olla teistele inimestele kasulik, abistada inimesi</p>										
							-3 -2 -1 0 +1 +2 +3			
<p>Koostöö ja kolleegid- tihedad koostöösuhted</p>										
<p>3. teistega; tegutsemine</p>							-3 -2 -1 0 +1 +2 +3			
<p>lisa 1 järg</p>										
<p>meeskonnaliikmena, head suhted töökaaslastega</p>										
<p>Kuuluvus - olla organisatsiooni liige, kelle töö või</p>										
<p>4. staatus on sulle oluline</p>							-3 -2 -1 0 +1 +2 +3			

Konkurents - võrrelda oma võimeid teiste omadega 5. seal, kus tulemused on mõõdetavad	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Otsustamine - otsustusprotsessides osalemise kaudu 6. võimalus mõjutada töökorraldust	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Vastutus - valmidus võtta ülesandeid, otsustada ja 7. otsuseid ellu viia	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Võim - kontroll teiste inimeste 8. tegevuse üle	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Saavutused – töötulemused, mis tõstavad esile 9. teadmised, võimed ja oskused	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
10. Palk – töö eest saadav tasu	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
11. Arenguvõimalus – võimalus omandada uusi teadmisi, oskusi ning seeläbi saada uusi (töö)võimalusi	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Mõjuvõim - töötada seal, kus saad mõjutada teiste 12. hoiakuid ja arvamusi	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Turvalisus - kindlustunne, et ma ei kaota ootamatult 13. oma tööd ja saan mõistlikku palka	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Töötingimused – mugav, puhas, kaasaegne 14. töökeskkond ja -vahendid	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Tunnustus - saada tunnustust ja kiitust heade 15. töötulemuste eest	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
16. Töörõõm - teha tööd, mis väga või enamasti meeldib, et töö oleks <i>fun</i>	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
17. Hüved - hea töö eest organisatsiooni poolt pakutavad soodustused, lisatasud	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
Iseseisvus - võimalus ise otsustada ja vastutada, 18. millist tööd ma teen ja kuidas ma seda teen	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
19. Tööaja ja koha paindlikkus paindlikkus (võimalus paindlikuks	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3
töö- graafikuks ja/või kodus vm moel kaugtöö vormis töötada)	
20. Prestiiz – töö- või ametikoha maine, kaasnev staatus	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3

lisa 1 järg

ja mõjuvõim	
Huvitav töö – mitmekesine ja arendav ning 21. väljakutseid esitav töö	-3 -2 -1 0 +1+2 +3
Karjäär – ametikõrgenduse võimalused, õiguste 23. ja vastutusala suurenemine	-3 -2 -1 0 +1+2 +3
Lugupidamine – sinu kui inimese 24. tunnustamine	-3 -2 -1 0 +1+2 +3

Kui atraktiivsed on Sinu jaoks järgnevad ettevõtted tööandjana?

	Ei ole üldse atraktiivne	Pigem ei ole atraktiivne	Pigem on atraktiivne	On väga atraktiivne	EI OSKA ÕELDA
Skype Technologies OÜ	1	2	3	4	5
DHL	1	2	3	4	5
Microsoft	1	2	3	4	5
Tallinna Lennujaam AS	1	2	3	4	5
Eesti Energia AS	1	2	3	4	5
Schenker	1	2	3	4	5
Nordecon AS	1	2	3	4	5
Trasferwise	1	2	3	4	5
DSV	1	2	3	4	5
AS SEB Pank	1	2	3	4	5
ABB AS	1	2	3	4	5

Lisa 2. Tulemused karjäärieesmärkide selguse ning töökeskkonna ja – ülesannete väidetele kahanevas järjekorras

Väide	Vastajate arv	Min väärtus	Max väärtus	Aritmeetiline keskmine
Töölane väljaõpe töökohal on oluline, et kiiresti konkreetseesse töösse sisse elada ja hästi hakkama saada	83	3	5	4.651
Arvan, et mu soovid töölase karjääri osas on realistlikud	83	3	5	4.349
Usun, et suudan saavutada erialased / töölase karjääriga seotud eesmärgid	83	1	5	4.325
Uued väljakutsed meeldivad mulle	83	2	5	4.217
Hea ja piisavalt sage kontakt (suhtlus) ülemusega on oluline	83	2	5	4.217
Mida kaugemal asub töökoht, seda rohkem soovin saada tasustatud	83	2	5	4.060
Tean ettevõtteid või asutusi, kus ma võiksin tööd saada	83	2	5	4.036
Kõrgharidus on sobiva töö saamisel oluline	83	1	5	3.976
Eelistan loovaid ülesandeid ja vaheldust	83	1	5	3.976
Ma astun vajalikke samme, et saavutada erialased/ töölase karjääriga seotud eesmärgid	83	1	5	3.952
Mulle meeldiks töötada pikaajaliselt (5a) ühes organisatsioonis	83	1	5	3.892
Mulle on selge, mida ma pean tegema oma erialaste/ töölase karjääriga seotud eesmärkide saavutamiseks.	83	2	5	3.831
Mul on selged eesmärgid tulevikuks	83	2	5	3.819

Ma tean, mida tahan teha eriala või karjääri mõttes	83	1	5	3.807
Mulle meeldib töökeskkond, kus on palju firmaüritusi	83	1	5	3.723
Mulle meeldib, kui töö juures saab võimalikult palju inimestega suhelda	83	1	5	3.699
Otsin võimalikult vastutusrikast tööd	83	1	5	3.602
Eelistan töökoha vahetust organisatsioonisiselt	83	1	5	3.530
Eelistan kiiret reageerimis nõudvaid tööülesandeid	83	2	5	3.518
Leiaksin üsna kiiresti uue (samaväärse või parema) töö isiklike või tööalaste kontaktide kaudu	83	1	5	3.398
Mulle ei meeldi stressirohke töökeskkond	83	1	5	3.157
Mulle meeldivad rutiinsed tööoperatsioonid	83	1	5	2.422
Karjääriredelil tõusmine pole minu jaoks kuigi oluline	83	1	5	2.096